

VINERI 7 IULIE 2000 • ANUL III [L] NR. 27

FONDAT ÎN 1951 **FOAIA** 20 FORINI
românească
 SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Corul „Pro Musica” la Pitești

Un veac de singurătate

**Secerea, crai-nou de moarte, mereu taie, spicul cade.
Prepelita își ia puii și se duce; lanul scade.
Iar în urmă, holda mîndră, răsturnată prin bucăți,
Se ridică-n snopi de aur, se clădește-n jumătăți.**

V. Alessandri

Fotografie de Gh. Dulău

Secerători din Micherechi prin anii '50

CALENDAR ORTODOX

10 iulie, luni – Sf. 45 Mucenici din Nicopolea Armeniei; † Cuv. Antonie din Lavra Pecersca din Kiev
11 iulie, marți – Sf. Mc. Eufimia; Sf. Olga împărăteasa; Sf. Marcian
12 iulie, – miercuri – Sf. Mc. Proclu și Ilarie; Sf. Veronica
13 iulie, joi – Soborul Sf. Arhanghel Gavriil; Cuv. Ștefan Savaitul
14 iulie, vineri – Sf. Ap. Achila, Sf. Mc. Iust și Irachie
15 iulie, sâmbătă – Sf. Mc. Chiriac și Iulita; Cuv. Iosif, arhiepiscopul Tesalonicului
16 iulie, duminică – Sf. Sfinții Mc. Antinoghen și cei 10 ucenici ai săi; Duminică a IV-a după Rusalii (a Sfinților Părinți de la Sinodul IV Ecumenic; Vinderea slugii sutașului); Rom. VI, 18-23; Matei VIII, 5-13 și Ioan XVII, 1-13; Glas 3; Voscr. 4

AGENDĂ

10 iulie

1509 – s-a născut Jean Calvin, reformator religios francez, fondatorul calvinismului.

1871 – s-a născut scriitorul francez Marcel Proust.

11 iulie

– Ziua mondială a populației.

1714 – Academia din Berlin hotărăște alegerea lui Dimitrie Cantemir ca membru. Este pentru prima dată când un român a fost ales într-un for științific internațional.

1937 – moare compozitorul american George Gershwin.

12 iulie

1882 – s-a născut matematicianul român Traian Lalescu. El a fost unul dintre fondatorii teoriei ecuațiilor integrale, autor al primei lucrări sintetice importante în acest domeniu din literatura științifică universală.

13 iulie

1908 – la Londra a avut loc a treia ediție a Jocurilor Olimpice. Acestea reprezentau un pas hotărâtor pentru mișcarea olimpică. Ele nu mai însoțeau vreo expoziție mondială ca și cele din Paris (1900) și St. Louis (1904), ci erau o manifestare sportivă.

14 iulie

1789 – căderea Bastiliei; sărbătoarea națională a Franței.
1849 – la Seghedin, Kossuth Lajos și Nicolae Bălcescu a semnat tratatul de împăciuire dintre poporul maghiar și cel român.

1867 – producătorul de explozive Alfred Nobel a prezentat, pentru prima dată, dinamita.

1967 – moare Tudor Arghezi. A fost unul dintre cei mai mari poeți români, prozator de mare talent, pamfletar incisiv, autor de literatură pentru copii, maestru desăvârșit al tabletei, pe care o impune ca gen literar, dramaturg și eseist. Tudor Arghezi a fost comparat și cu Eminescu. Cele mai importante volume ale lui: *Flori de mucigai* (1931), *Hore* (1939), *Cîntare Omului* (1956), *Frunze* (1961).

15 iulie

1606 – s-a născut pictorul olandez Rembrandt.
1958 – la București a apărut revista „Luceafărul”, organ al Uniunii Scriitorilor. Este o publicație care se adresează în special tinerilor care s-au afirmat sau care doresc să se afirme.

16 iulie

1872 – s-a născut poetul și prozatorul Dimitrie Anghel.
1918 – a fost asasinat ultimul țar rus, Nicolae al II-lea, împreună cu toată familia.

1943 – s-a stins din viață Eugen Lovinescu, critic, istoric literar, prozator, dramaturg, adept al sincronismului în literatură.

Cenadul Unguresc

Surse financiare suplimentare

Sistemul de finanțare centrală a autoguvernărilor locale nu asigură nici pe departe acoperirea tuturor cheltuielilor. Această situație ridică probleme cu mult mai dificile într-o localitate unde nici rețeaua rutieră, nici canalizarea, nici rețeaua de apă potabilă încă nu este pe deplin realizată – aceasta a fost ideea de bază a dării de seamă care a fost prezentată la o recentă adunare sătească de la Cenadul Unguresc. Primărița, doamna Farkas, a conturat posibilitățile prin care o localitate poate ajunge la fonduri suplimentare: Fundația Soros, concursurile inițiate de Ministerul Învățământului, concursurile Ministerului Patrimoniului Cultural Național, de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Națio-

nale și Etnice din Ungaria” și încă altele. Dar înaintarea dosarelor de concurs nu garantează și reușita, respectiv alocarea de fonduri.

Fondul ISPA asigură posibilitatea sprijinirii unor acțiuni cu caracter ecologic (amenajarea unor depozite de gunoi și deșeururi, construirea unor rețele de apă de scurgere), dar nu acțiuni locale din mediul sătesc. Avînd de

pe acum în vedere aderarea la UE, acest fond sprijină inițiative regionale. Ca atare, Cenadul Unguresc va trebui să se atașeze în mai multe proiecte comune de Macău și de satele din împrejurimi. Printr-un proiect de acest fel se prevede realizarea unei rețele de scurgere din zona Macău, Cenadul Unguresc, Apátfalva, Kiszombor, Földeák, Maroslele, Királyhegyes

Festivitate în cinstea mileneului

Ca pretutindeni în Ungaria, și Cenadul Unguresc va primi din partea Guvernului drapelul memorial cinstind mileneul. Predarea se va face într-un cadru festiv, la 15 septembrie, cînd se va organiza o Zi Sătească Festivă. Sărbătoarea are o importanță și mai mare, fiindcă în acest an Cenadul Unguresc sărbătorește și 300 de ani de la întemeierea localității. Conform planurilor, drapelul va fi oferit comunei chiar de premierul Ungariei, urmînd să fie sfințit de patru episcopi, conform celor patru confesiuni cărora le aparțin locuitorii.

Școala din Aletea nu are încă director

După dispariția fostei directoare Florica Cioban Gros, nu numai soarta școlii românești din Aletea este tot timpul periclitată, dar și persoana conducătorului este nesigură. În anul școlar 1999-2000, a fost însărcinat cu conducerea instituției profesorul Ioan Papp.

În luna iunie mandatul lui a expirat, astfel din nou s-a publicat concursul pentru ocuparea postului de director. În prima rundă, la primăria orașului Aletea au fost înaintate 4 do-

sare de concurs, însă consiliul local, care este menit să aleagă noul

conducător, nu a adus decizie, ci a publicat un nou termen, așteptînd și alte dosare de concurs. La cea de-a doua rundă însă nu s-a prezentat nici un candidat. Astfel, se prevede ca primăria din Aletea să denumească în funcția de director pe o perioadă mai scurtă pe unul dintre pedagogii școlii.

În anul școlar 1999-2000 au terminat la școala românească opt elevi, iar din toamnă cinci copii vor începe la Aletea clasa întâi.

V. Gurzău

Agențiile de știri MTI și Mediafax au pornit un serviciu comun

Agenția MTI din Ungaria și Mediafax din România au pornit luna trecută un nou serviciu comun, inițiativă unică în Europa Centrală. Noul serviciu bilingv conține în primul rînd informații politice, culturale și economice despre legăturile româno-maghiare și despre strădaniile de integrare în structurile europene ale celor două state. Noul serviciu înseamnă că abonații celor două agenții vor primi zilnic de două ori știri din România și Ungaria. Agenția Mediafax s-a înființat în 1991 și este cea mai importantă instituție de acest gen din România. Legăturile dintre MTI și Mediafax au început numai în anul 1999.

Corul „Pro Musica” la Pitești

Vineri, dis-de-dimineață, din fața Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a pornit autobuzul cu coriștii giulani spre România. Trecerea graniței la Băntăria-Turnu de data aceasta nu a însemnat nici o greutate. La Arad ne-am oprit, că ne-a așteptat maestrul *Gheorghe Flueraș*,

din Pitești. După aceea am avut program liber. În acest timp corul nostru a vizitat orașul, despre care auzisem foarte multe lucruri negative, (mai ales că în timpul lui Ceaușescu au fost dărimate clădirile vechi, iar din cauza aceasta orașul și-a pierdut caracterul). E adevărat,

părerea noastră, a tuturor, a fost, că orașul așa cum este, e frumos și îngrijit, peste tot curățenie, flori și arbori. La ora cinci am ținut încă o repetiție, apoi seara, după ora șapte a început concertul în care a fost încadrat și programul corului nostru „Pro Musica”. Și de data

blicul a aplaudat scandat și se puteau auzi strigăte de „bravo” din partea publicului. În afară de noi, în această zi au mai cântat corurile din Zalău și din Hunedoara, iar ca încheiere a dat un concert Corul „Preludiu” din București. Corul acesta, cu doi ani în urmă a dat un concert de co-

Corul „Pro Musica” pe scena Teatrului din Pitești

Corul profesionist „Preludiu” din București

dirijorul corului cu câțiva prieteni, cântăreți din Corul „E. Montșia”.

Cei doi șoferi minunați au condus autocarul cu schimbul. Drumul a fost bun, iar peisajul ca întotdeauna – pitoresc. Fiindcă aceste imagini, valea Mureșului, munții Carpați, împrejurimile Sibiului și valea Oltului, ori de câte ori treci pe acolo, e o minune să le vezi, și de fiecare dată îți arată o altă față și multe noutăți.

Nu departe de Deva ne-am oprit, făcând un scurt popas la Sântuhalm. Apoi am pornit mai departe că era încă drum lung pînă la Pitești... Am călătorit bine, grupa nu se simțea obosită, și undeva, pe Valea Oltului, iarăși ne-am oprit lângă un mic restaurant, unde imediat ne-au servit cu mititei. După ce am consumat și ne-am răcorit, am pornit iarăși să facem ultimul sfert al drumului. Era încă ziuă, când am ajuns la Pitești, astfel am putut urmări cu toții prima fază a Festivalului D. G. Kiriac. În cadrul acestuia și-au prezentat programul, printre altele, corul de copii al Patriarhiei, Corul „Sînzienele” și corul-gazdă „Ars Nova”, care organizase festivalul. După această zi lungă, obositoare dar și rodnică, ne-a picat bine cina servită la restaurantul „Muntenia”. Apoi ne-am putut odihni, căci condițiile au fost optime.

În ziua următoare, după micul dejun, corul a făcut o repetiție generală pe scena teatrului

Maestrul Voicu Enăchescu propune ca giulanii să devină membri ai Asociației Corale din România

Piteștiul este un oraș „modern” cu sute și sute de blocuri, numai aici-colo vezi câte-o frumoasă clădire veche, reînnoită... Dar

aceasta, maestrul Flueraș a întocmit un program variat în conținut și dinamic în ritm. Astfel corul a avut mare succes, pu-

linde și pe meleagurile noastre, la Catedrala din Giula și la biserica din Chitighaz). A fost dirijat de maestrul *Voicu Enăchescu*, președintele mișcării corale din România. Acest concert a fost atât de frumos, că pînă dimineața tot l-aș fi ascultat... Corul „Preludiu”, împreună cu dirijorul său, a interpretat tot ce se poate interpreta cu prețiosul instrument, cu vocea omenească... iar aplauzele nu s-au mai oprit...

După acest minunat concert am fost invitați la Ștefănești, în castelul „Florica” al Brătenilor, unde ni s-a servit cina. Apoi cele trei formații corale, în frunte cu dirijorii, au cântat cîntece de petrecere și coruri celebre. În cursul serii, maestrul Enăchescu a apreciat munca și prezentarea Corului „Pro Musica” din Giula și ne-a propus să devenim membri ai Asociației Corale din România, al cărei președinte este. Am mulțumit cuvintele de apreciere, părerea a unui specialist renumit în lume, și am dat un răspuns pozitiv – vom înainta formularele necesare în Asociația Corurilor din România.

În ziua următoare, programul a continuat la Ștefănești, Curtea de Argeș și Pitești, unde corurile participante la festival au cântat la slujbele de duminică. Corul „Pro Musica”, după micul dejun, a pornit spre casă, pe același traseu, într-o căldură aproape insuportabilă – am avut noroc că în autocar a fost aer condiționat... Am sosit acasă cu bine și sănătoși, bucurîndu-ne de succesul pe care l-am avut la Pitești.

Șt. Orolan

Festivalul de Muzică Corală „D. G. Kiriac” a fost inițiat de Casa Creației a Județului Argeș, cu sprijinul Casei Centrale a Creației Populare și al Ministerului Culturii.

Prima ediție a avut loc în zilele de 30-31 mai 1970. În anii care au urmat, Festivalul a căpătat o recunoaștere națională, pe scena sa evoluind cele mai prestigioase coruri din România.

Mari personalități ale vieții muzicale românești, printre care amintim pe I. D. Chirescu, D. D. Botez, Gh. Dumitrescu, Dinu Stelian, Alex. Pașcanu, Mircea Neagu, Petreu Crăciun, Gh. Ionescu, Gh. Bazavan, Constantin Romașcanu, Marin Constantin, Dan Buciu, Irina Odăgescu, Voicu Enăchescu, Valentin Băințan, Remus Tascău, Ion Săclăean și alții, au avut cuvinte de laudă pentru valoarea deosebită a Festivalului.

Începînd cu 1992, la inițiativa Societății Culturale „Ars Nova”, festivalul a căpătat caracter internațional, fiind onorat de prezența unor coruri din: Bulgaria, Belgia, Franța, Germania, Grecia, Iugoslavia, Olanda, SUA, Ucraina, Ungaria și Republica Moldova.

După trei decenii, festivalul se constituie într-un eveniment de rezonanță pentru mișcarea corală din județul Argeș și din România.

Parlamentul în vacanță

Este un lucru normal, natural și obișnuit ca după o intensă activitate politică și legislativă de câteva luni, parlamentele să-și întrerupă această activitate în vederea petrecerii unei vacanțe de câteva săptămâni. Repet, lucru normal, mai ales în ochii acelor care au urmărit, timp de o perioa-

la schimbarea de regim încoace. Dacă aș încerca totuși să analizez cauzele vieții noastre politice, nu întotdeauna laudabile, primul lucru de care m-aș izbi cu durere este procesul destul de lent al democratizării, și mai ales lipsurile grave încă existente în acest sens.

Revenind la Parlamen-

frunte cu președintele domnia sa Ion Diaconescu. Delegația a ținut foarte mult să aibă întâlniri și cu reprezentanții românilor din Ungaria și să viziteze meleagurile unde aceștia muncesc și locuiesc. Eu însă m-aș referi, în primul rând, la discuțiile purtate, la întrebările puse în legătură cu autogovernarea naționalității române din Ungaria. În felul lui, fiecare dintre cei prezenți din partea noastră a încercat să dea explicațiile cuvenite, dar nu sînt convins că au și reușit să-i convingă pe oaspeți. Deocamdată acest lucru este destul de greu. Poate și din această cauză am propus recent prezidiului Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria să dispună în vederea elaborării, de către experți, a unor materiale explicative:

ce înseamnă în realitate autogovernarea naționalităților din Ungaria?

Fiindcă, de exemplu, prezența noastră în Parlament nu e rezolvată. — Poate cu ocazia noilor alegeri parlamentare. Dar ca acest lucru să se realizeze, timp de aproape doi ani Constituția va trebui să se supună dezbaterii, la fel și modificările corespunzătoare în legea electorală și în legea privind minoritățile naționale în vigoare. Dacă privim lucrurile numai sub acest aspect, putem să ne dăm seama foarte ușor, cită treabă așteaptă Parlamentul în noua sesiune legislativă, după vacanța abia începută. Noi am vrea să credem că în vederea realizării speranțelor noastre, în primul rând în privința asigurării reprezentării în Parlament a minorităților naționale din Ungaria, Parlamentul, membrii lui, politicienii noștri vor recupera forțe noi și înțelepciune destulă.

Sub semnul acestor sentimente, doresc Parlamentului, deputaților parlamentari vacanță plăcută.

Al. Ardelean

Primăriile, școala și banii

Există probleme cu finanțarea școlilor de minoritate în ciuda faptului că bugetul de stat asigură pentru aceste instituții subvenții suplimentare considerabile — a declarat Pokorni Zoltán în urma întrevierii cu comisarul parlamentar al drepturilor minorităților. Ministrul învățămîntului a arătat că în prezent primăriile nu sînt constrînse prin lege să cheltuiască în întregime pentru școală banii suplimentari pe care îi primesc de altfel pentru învățămîntul de minoritate. Singura condiție a obținerii acestor bani este ca autogovernarea să asigure în localitatea respectivă predarea și pentru minorități. Domnul Pokorni, la întîlnirea din săptămîna trecută cu ombudsmanul Kaltenbach Jenő a declarat că Ministerul Învățămîntului va elabora un proiect pentru examinarea nivelului învățămîntului de minoritate. Acest proiect va fi înaintat Guvernului și Parlamentului ca, în urma adoptării acestuia, primăriile să fie obligate să transfere pentru școală întregul buget primit de la stat pentru învățămînt.

Șt. F.

Sediul UCRU necesită o renovare generală

În urma examinării tehnice a clădirii, specialiștii consultați au constatat unanim că acoperișul clădirii din str. Gh. Doja nr. 8. trebuie schimbat urgent. Lucrările prevăd schimbarea integrală a leăturilor și a țiglelor acoperișului pe o suprafață de 580 de m² în valoare de 3,5 milioane de forinți. Membrii prezidiului UCRU au căzut de acord ca schimbarea acoperișului să se facă din material nou. Pentru aceste lucrări stau la dispoziție 980 de mii de forinți, provenienți din fondul de intervenție al Ministerului Justiției, și cite 200 de mii de forinți

oferite de către autogovernările românești din sectorul VII al Budapestei și din orașul Giula. Președintele UCRU dr. Ioan Ciotea s-a adresat cu această problemă și Departamentului pentru Relațiile cu Românii de peste Hotare din cadrul Guvernului României, care a răspuns pozitiv la solicitare. Urmează semnarea documentului pentru concretizarea ajutorului financiar. Lucrările care ar mai trebui executate sînt: izolarea pereților exteriori (500 de mii de forinți) și schimbarea ferestrelor și ușilor din holul sediului (1,7 milioane de forinți). A. B.

dă destul de îndelungată, dezbaterile, nu întotdeauna pașnice, din Parlament în jurul chestiunilor, a problemelor vitale ale țării.

Amintim de dezbateri, termen care uneori nici nu poate să fie considerat la locul lui cuvenit, alternînd cu discuții înverșunate, cu jigniri și chiar injurii, cu aplicarea unor definiții și calificări nelocul lor. Oricum, viața politică din țara noastră poartă pecetea serioase de democratizare și funcționare a statului de drept, lucru care pretinde, chiar obligă, să se practice, respectiv să se aplice cu consecvență în viața noastră politică principiile de democratizare, de democrație.

Separ dinadins, în acest proces, cele două faze:

democratizarea încă nu înseamnă democrație,

în caz fericit doar drumul care duce spre acest țel. Până la scopul final, democrația, mai avem multe de făcut. Nu vreau să intru în discuții filosofice în privința acestui subiect, de altfel, cel mai important subiect al vieții politice din Ungaria de

tul în vacanță, n-aș vrea să vorbesc aiurea și în aer, dorind să menționez, chiar să subliniez că lipsurile vieții, ale culturii politice se reflectă și asupra soartei minorităților naționale din Ungaria. Noi sîntem dispuși, deseori, să ne mîndrim cu politica noastră dusă față de naționalități. Nu tăgăduiesc: s-a făcut mult în acest sens.

Dar nu destul!

Față de alte țări, în primul rînd vecine, naționalitățile nu numai că sînt prezente, reprezentate în parlamente, dar constituie chiar un factor determinant de guvernare. E destul să amintim exemplul Uniunii Democratice a Maghiarilor din România: e una dintre forțele principale ale vieții politice române, reprezentată în Senat și Parlament, deținătoare de funcții ministeriale, de secretari de stat, prefecti, primari etc.

Noi ce avem?

Autogovernări pe țară și pe plan local, cu o arie de competență destul de slab definită. Îmi amintesc că acum câteva luni a făcut o vizită oficială în țara noastră o delegație parlamentară română în

Pagină WEB pentru firme mixte

Camera de Comerț și Industrie din județul Bichiș, împreună cu Camera din județul Arad, dorește să sprijine înființarea întreprinderilor mixte româno-maghiare. În acest scop au realizat o pagină comună pe Internet. Aceasta este bilingvă, în română și maghiară, și se găsește pe adresa www.companyssetup.ro.

Cu ajutorul paginii web, cei interesați pot afla informații despre condițiile juridice ale înființării firmelor mixte, precum și detalii despre documentele necesare pentru acest scop. După informațiile Camerei de Comerț și Industrie din județul Bichiș azi în Ungaria sînt înregistrate 1953 de firme. Inițiatorii acestei pagini au speranța că vor putea contribui la creșterea numărului întreprinderilor mixte. Pagina web s-a realizat cu sprijinul programului Phare-Credo.

MICROUNIVERSUL LUI PETRU STAN

Pioni, cai, nebuni...muzică, artă, știință

Îmi place să stau de vorbă cu oameni care au vreun „hobby” despre care ei știu să și vorbească cu multă pasiune. Poate îi invidiez? Nu știu. Știu însă că, de pildă, cu *Petru Stan* din Giula ne-am mai întâlnit din când în când, fie la o întâlnire corală (cântă în corul românesc din oraș), fie la un eveniment sau acțiune culturală. Cu ocazia acestor întâlniri, firește, am și discutat și am aflat că una dintre pasiunile lui e să joace șah.

multe alte lucruri. Așa că nu am timp suficient...

– *Țin minte, încă din timpul copilăriei, când am jucat și eu câteodată șah, aproape întotdeauna am început partida cu o mică discuție. Și anume, cine să joace cu piesele albe și cine cu cele negre. Are vreo importanță cu care culoare jucați?*

– Cine nu e șahist, nu știe că, de exemplu, la marile turnee de

ocupă primul loc după care urmează șahul. După părerea mea, și sînt convins de asta, motivul primordial e muzica, simțul muzical. Muzica determină în mod fatal și simțul matematicii, și logica. Într-adevăr, cine are simț pentru matematică, de cele mai multe ori are și simț pentru șah. Dar și la muzică. Lucrurile se îmbină. Cine are simț pentru muzică, are în general și talent la mai multe domenii ale artei. De fapt, vreau să zic cu asta că însuși șahul e o artă, un fel de artă. Multă lume crede că șahul e doar un sport mintal, un „hobby”. După părerea mea e mai mult. Eu de mai bine de 20 de ani mă ocup cu acest joc și pot să afirm că este mai mult decît o disciplină de sport mintal. Este chiar mai mult și decît o „simplă” știință. Într-un fel e și știință, și sport, și ambele mai mult. E artă! Nu degeaba se dau și în șah așa-zise „Premii Oscar”. Premiul nu se oferă unor șahiști, ci unor partide. Cele mai frumoase partide sînt premiate.

– *Am impresia că muzica este foarte importantă pentru dvs. Când jucați o partidă, ascultați între timp și muzică?*

– Când acasă studiez teoria șahului, atunci, în general, ascult și muzică. Toate genurile de muzică îmi plac. Însă cînd joc la un turneu, acolo nu.

– *Este interzis sau acolo v-ar deranja?*

– M-ar deranja. Dar este și interzis, fiindcă la o competiție trebuie să fie liniște. Acolo este o concentrație nemaipomenit de mare. În general, o partidă ține 5-6 ore, timp în care trebuie să facem, fiecare dintre noi, cam 60 de mutări. În aceste condiții nu aș putea să ascult muzică și, de fapt, chiar cel mai mic zgomot mă deranjează.

– *În trecutul apropiat ne-am întâlnit și, știind că sînteți șahist, v-am povestit un banc. Mai exact v-am întrebat în glumă dacă știți că poetul Petőfi a fost un mare*

amator de șah. La acest lucru a și făcut aluzie într-o poezie: „Szabadság, Szerelm E - kettő, F-3”. Atunci dumneavoastră ați avut, după părerea mea, o reacție fantastică. Ați replicat imediat că această mutare este imposibilă, adică E-2 – F-3 nu se poate.

– Numai așa ar fi posibil, dacă E-2 ar bate la F-3.

– *Văd bine, că și cu ochii închiși ați fi în stare să jucați o partidă...*

– Așa este. De peste 20 de ani joc și așa-zise „partide oarbe”. Acest lucru înseamnă că numai adversarul meu are în fața lui tabla de șah, eu nu, și nici nu o văd. Eu stau cu spatele și mi se spun doar mutările efectuate de adversar, la care eu răspund fără să văd tabla și piesele. Am obișnuit să joc astfel de partide, însă nu cu jucători mari, deoarece contra unui jucător foarte bun sigur că aș pierde.

– *Ce loc ocupă șahul în viața dumneavoastră? Dacă, să zicem, ar trebui să plecați pe o insulă nelocuită, care ar fi acele obiecte pe care neapărat le-ați lua cu dvs.?*

– Aș duce cu mine cîteva discuri cu muzică, cîteva table și cărți de șah... Ce aș mai duce? Mă interesează mai multe lucruri... Aș duce cărți de filosofie, de psihologie și albume de artă.

– *Cu băiatul dvs. ați obișnuit să jucați șah?*

– Îmi pare foarte bine că îi place șahul. Am obișnuit să jucăm. Are 9 ani și încă de la 3 ani cunoaște mutările. Descifrăm împreună diferite probleme de șah și rebusuri. Sînt mîndru de el, fiindcă are o logică bună.

– *Cînd jucați cu el, îl lăsați să câștige?*

– Nu prea. După părerea mea nu e bine să te lași bătut. Apoi, și el îmi spune, cînd simte că eu nu joc prea concentrat sau chiar atunci n-am chef să joc, că „tată, nu te lăsa”.

Adam Bauer

Openul internațional din Zenta (Iugoslavia), 1998

– La vîrsta de 16 ani am început să joc șah. Am stat în căminul românesc din Giula unde am învățat să joc de la Alexandru Finna, consăteanul meu din Chitighaz. Atunci am îndrăgit acest joc nobil, și de atunci îmi place foarte mult. Am jucat și joc și în prezent în campionatul județean, cînd în prima divizie, cînd în cea de-a doua, depinde unde evoluează echipa din Giula.

– *Ce fel de pregătire necesită un „șahist de performanță”, adică cel care joacă cu regularitate în campionat?*

– Am foarte multe cărți despre teoria șahului, din care învăț multe lucruri. De pildă, ce fel de deschideri există... sau dacă începe partida cu o anumită deschidere, atunci cîte mutări conține... și altele de acest fel. Deci, teoria o învăț din aceste cărți, o învăț pe de rost. Dacă cineva vrea să țină în minte o anumită deschidere, firește cu toate mutările ei, trebuie să joace cel puțin o oră.

– *Singur faceți acest lucru sau cu partener?*

– Teoria șahului o fac singur, numai singur. Din păcate, eu nu am nici calculator, care m-ar putea ajuta în pregătire. Astfel, pentru mine rămîn doar cărțile.

– *În fiecare zi faceți „antrenamente”?*

– Depinde cum am timp. Ar fi bine ca un jucător de nivelul meu să se ocupe zilnic 2-3 ore cu teoria șahului. Eu însă nu am 2-3 ore numai pentru șah. Am și familie, am loc de muncă, mă ocup și cu

șah se joacă mai multe partide. Iar dacă cineva a jucat în prima partidă cu piesele albe, atunci în cea de-a doua este obligat să joace cu cele negre. Așa că nu merge să fii mereu numai cu piesele albe sau numai cu cele negre. De altfel, există într-adevăr această „superstiție”. Sînt unii care țin morțîș să joace cu piesele albe, dar acest lucru, după părerea mea, este o chestie de psihologie. Se zice că cine joacă cu piesele albe are avantaj față de adversar, pentru că el face prima mutare cu care determină stilul partidei.

– *În cercul de prieteni sînt oameni cu care puteți juca șah și cu care sînteți la același nivel?*

– Avem un Club de Șah. Aici nu fiecare joacă în campionat, dar totuși este membru al acestui club. Sîntem mai mulți, și unguri, și români. De exemplu, și *Petru Ţapoș*, prietenul nostru comun este membru al acestui club. Cu el am obișnuit să joc în acele două ore de ocupații pe care le avem săptămînal.

– *La școală v-a plăcut matematica?*

– Am fost foarte bun la matematică și, în plus, am făcut parte și din cercul de matematică al școlii.

– *Eu, pe dinafară așa cred, că acelor oameni cărora le place matematica și sînt și buni matematicieni, aceștia, în general sînt și buni jucători de șah.*

– Mai mulți cred asta. Se zice că esențialul e matematica, ea

Analize după partidă

Bucurie la Cenadul Unguresc

Bucuria cea mai mare a fraților care trăiesc la o depărtare geografică unii de alții, este atunci când au ocazia să se întâlnească chiar și pentru un ceas sau două, pentru că astfel dorul lor sufletește se mai potolește pentru o vreme.

Pentru credincioșii Bisericii Baptiste române din Micherechi întâlnirea cu frații baptiști români din Cenadul Unguresc este un prilej de o reală bucurie, de împărtășire a biruințelor, a eșecurilor, dar și a năzuințelor din viața de credință. În Cenadul Unguresc trăiește un grup restrâns de români, frați în Cristos, care în ciuda necazurilor, a încercărilor de tot felul au reușit să se păstreze uniți în jurul adevărului Sfintelor Scripturi. Îmbucurător este faptul, că ori de câte ori îi vizităm îi găsim cu o tot mai mare dorință de a căuta, de a descoperi împreună în Scriptură învățături care să le împropăteze credința, să le înnoiască dăruirea în slujirea lui Cristos.

O astfel de întâlnire, de părtășie a fost posibilă duminică, 25 iunie 2000, când pastorul Bisericii Baptiste române din Micherechi, fratele Daniel Burtic împreună cu un grup de frați și surori au vizitat Biserica Baptistă din Cenadul Unguresc. Cu această ocazie, grupul de fete din Biserica Baptistă română din Micherechi prin cântările lor au însuflețit întreaga adunare, antrenându-I pe cei prezenți într-o închinare plină de laudă și mulțumire pentru Dumnezeu. De asemenea, mărturia de credință a fratelui *Vasile Martin* a adus o mai mare nădejde și siguranță în inimile fraților noștri baptiști din Cenadul Unguresc cu privire la rugăciunile lor pentru cei dragi, care nu Îl cunosc încă pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor. Mesajul pastorului *Daniel Burtic* și salutul fratelui *Ioan Arde-*

lean a arătat că legătura frățească este una cu rădăcini adânci și trainice, nu numai în limbă și cultură, ci în credința mântuitoare în Isus Cristos.

La sfârșitul întâlnirii, pastorul Daniel Burtic a făcut o caldă invitație tuturor credincioșilor Bisericii Baptiste din Cenadul Unguresc de a vizita toți, împreună Biserica Baptistă română din Micherechi. Ne rugăm ca această întâlnire a celor două biserici, la Micherechi să se realizeze cât mai curând. Întotdeauna este mare bucuria întâlnirii fraților în Cristos, de aceea nu ne rămâne să spunem decât: Dragi frați baptiști români din Cenadul Unguresc, dacă va fi cu voia Domnului, pe curând, la Micherechi!

– Nicoleta –

Creștinii trebuie să fie exact așa de devotați unul altuia cum sunt membrii unei familii strâns unite. Fiindcă noi suntem o familie unică. Noi suntem cu adevărat „frați de sânge”, pentru că în Cristos „avem răscumpărarea, prin sângele Lui iertarea păcatelor” (Efeseni 1:7)

Prejudicata, favoritismul și discriminarea în Trupul lui Cristos încalcă legea lui Dumnezeu. În plus, ele încalcă însăși natura funcționării Trupului lui Cristos. *Noi suntem toți una.* Fiecare mădular este important: bogat sau sărac, tânăr sau bătrân, negru sau alb, slab sau tare! Dacă noi arătăm favoritism, distrugem de asemenea unitatea și armonia în Trupul lui Cristos, pentru care Cristos s-a rugat.

Când Cristos a fost pe pământ, El a făcut minuni ca să-I convingă pe oameni că El este Dumnezeu. Când s-a întors în ceruri, El a lăsat ca Biserica să transmită acest adevăr. Și elementul care-I convinge pe necredincioși că Isus este Dumnezeu este *unitatea* Bisericii – faptul că au „aceleași simțăminte unii față de alții”. Și aceasta în contextul în care războaiele au fost și sunt norma, standardul pentru comportamentul uman.

(Gene A. Getz)

Dragostea învingătoare

Acum vreau să vă spun o întâmplare, care să vă facă să înțelegeți mai bine adevărul acesta. E o întâmplare care s-a petrecut acum trei sute de ani, pe vremea marelui Cromwell și care, în literatura engleză, a strâns multe comentarii și în legătură cu care s-au

scris chiar poezii.

În armata lui Cromwell, era un soldat rău, ticălos, laș. Și din răutate, din ticăloșie, și din lașitate, soldatul acela a ajuns un dezerter. L-au prins, iar Cromwell l-a condamnat la moarte.

Soldatul acela avea o soție frumoasă și plină de dragoste. În ziua în care urma să aibă loc execuția, femeia a venit și s-a trântit la picioarele lui Cromwell, rugătoare:

– Domnule, cruță-l pe soțul meu!

– Pe asta?! Niciodată!

– Domnule, iartă-l pe soțul meu!

– Femeie, îți spun, trebuie să moară!

– Dar, domnule...

– În van insiști, femeie, la ora serii, când va bate clopotul, omul acesta va fi spânzurat!

Femeia a plecat grăbită. S-a interesat la ce oră trebuia să bată clopotul. A aflat ea ce a aflat, dar, printre altele, a auzit și aceea că de multă vreme clopotarul era surd. Spre seară, femeia a urcat în clopotniță. Acolo era un clopot uriaș. În piață, alături, spânzurătoarea era ridicată deja. În momentul în care frânghia clopotului s-a întins, când clopotarul a tras de ea ca să pună uriașul clopot în mișcare, femeia a prins limba clopotului, s-a agățat cu mâinile de ea, s-a atârnat de ea. Și clopotarul trăgea funia și o lăsa; o trăgea și o lăsa. Clopotul se legăna într-o parte și alta și, o dată cu el, era purtată de ici-colo, în mișcarea ritmică a limbii clopotului, și femeia care se agățase cu mâinile de ea. Mâinile îi erau izbite de o margine și de alta a clopotului și erau zdrobite și erau strivite între limbă și clopot. Dar femeia se ținea acolo strâns, până când clopotarul și-a zis: „Am bătut destul” și până când a plecat să-și vadă de treburile lui.

Cromwell se uita la ceas; ora trecuse, dar clopotul nu mai bătea. La un moment dat, ca o arătare, cu fața răvășită și cu mâinile zdrobite, însângerate, a apărut în piață, la locul execuției, femeia iubitoare.

– Domnule, clopotul nu mai bate. L-am oprit cu mâinile acestea. Te implor, pentru mâinile acestea zdrobite, dă viață soțului meu!

– O, femeie, mare-i dragostea ta! Această dragoste câștigă. Ia-ți soțul și du-te cu el!

Omul acela a fost salvat, dar omul acela a avut de atunci încolo o soție cu mâinile chiruite și deformate. Însă omul acela a devenit om. Pentru că el se uita la mâinile acelea, pe care le săruta mereu și spunea: „Mâinile acestea m-au făcut om!” El n-a fost numai salvat, n-a fost numai mântuit; el a fost schimbat, a fost transformat.

Înțelegeți acum? Domnul Isus a murit. El „a ținut clopotul lui Dumnezeu” și a zis: „Nu mai bate pentru lume!” Și, cu mâinile acelea însângerate ale Lui, El vine și spune: „Vedeți? Nu mai bate clopotul!” Și El așteaptă să ne pătrundă dragostea Lui, ca să fim și noi transformați, dragostea aceasta să ne înmoaie inima, să ne zdrobească inima, dragostea aceasta să ne refacă.

Pastor Daniel Burtic

Fanfara din Timișoara la Micherechi

Biserica Baptistă din Micherechi va avea ca invitat duminică, la 9 iulie a.c., fanfara Bisericii Baptiste „Betei” din Timișoara. Fanfara împreună cu pastorul Samuel Tuțac, care este și președintele Organizației de Tineret din România, vor servi în cadrul serviciilor divine din ziua de duminică. Credincioșii baptiști din Micherechi așteaptă pe toți cei interesați.

A. Brad

Programul de duminică al bisericilor baptiste

Cenadul Unguresc

ora 9.30 și 14.00 – serviciu divin

Chitighaz

ora 9.00 – oră de rugăciune

ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

Micherechi

ora 9.00 – oră de rugăciune

ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

Pagină realizată de Nicoleta Burtic

Ortodoxia în Cehia și Slovacia

Participând recent, ca delegat al Prea Fericirii Sale, Prea Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și anume, în 3 și 4 iunie 2000, la festivitățile de intronizare a Prea Fericitului Nicolai în scaunul de Mitropolit al Ținuturilor Cehe și al Slovaciei, am socotit utilă pentru cititori prezentarea câtorva date legate de Biserica Ortodoxă din Ținuturile Cehe și Slovacia.

Începuturile Ortodoxiei pe aceste meleaguri sunt înscrise în secolul al IX-lea, odată cu venirea primilor misionari creștini de la Bizanț, Sfinții Chiril și Metodie, Cei Întocmai cu Apostolii, Apostolii și Luminătorii Slavilor, chemați aici de Sfântul Cneaz Rostislav al Marii Morave (†870). Sfinții Chiril și Metodie (†885) au alcătuit un alfabet care mai târziu, simplificat, va deveni alfabetul chirilic și au tradus în limba slavonă mai multe cărți ale Sfintei Scripturi și liturgia bizantină. Sfântul Metodie a fost Episcopul Marii Morave și al Panoniei.

După trecerea la cele veșnice a Sfântului Metodie, discipolii (ucenicii) Sfinților frați (erau frați după trup) au fost alungați din Marea Moravie de către Cneazul Svatopluk, mare iubitor al latinilor. Ortodoxia s-a refugiat atunci în Slovacia și în Boemia, în Regatul Boemiei fiind apărată de Sfinții Mucenici Ludmila (†920) și Venceslas (†929), patronul Boemiei, precum și de călugării mănăstirii Cuviosului Procopie (1032–1096) de la Sazava. În Slovacia, mai ales în partea răsăriteană a acesteia și în Transcarpatia, moștenirea Sfinților frați Chiril și Metodie se va păstra neabătut, poporul credincios rămânând atașat puternic de Sfânta Ortodoxie, în special după colonizarea românilor în Slovacia, veniți din Maramureș la începuturile Evului Mediu.

Valurile Reformei în Cehia vor aduce mereu în discuție problema originii răsăritene și grecești (Sfinții Chiril și Metodie erau greci din Tesalonic) a creștinismului din Ținuturile Cehe. În Slovacia, în schimb, sub presiunea stăpânirii catolice, puternic influențate de Contrareformă, se va petrece un fenomen comun mai multor popoare de credință ortodoxă din Europa Centrală: unirea cu Roma, în cazul de față fiind vorba de unirea din 1646 de la Uzhorod.

În cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea și spre sfârșitul acestuia și începutul celui următor, se va petrece o mare mișcare de renaștere spirituală și națională, atât în Cehia, cât și în Slovacia, ajutată de numeroșii emigranți în America și Rusia, reveniți la Ortodoxie și reîntorși pe

meleagurile natale. Aceasta va continua după Primul Război Mondial și după înființarea Primei Republici Cehoslovace.

Astfel, la recensământul din 1930, 9.073 locuitori din 20 parohii din Slovacia și 111.969 locuitori din Transcarpatia se declară ortodocși. În Cehia, sub conducerea Bisericii Ortodoxe Sârbe, își desfășoară activitatea Sfântul Episcop Gorazd (1879–1942), care neobosit traduce și publică cele mai importante cărți de slujbă în limba cehă contemporană, construiește biserici și atrage numeroși credincioși. Ocupația nazistă și asasinarea guvernatorului hitlerist al Boemiei, Reinhard Heydrich, de către parașutiști cehi trimiși de Guvernul Ceh în exil la Londra și care s-au refugiat în Catedrala ortodoxă Sfinții Chiril și Metodie din Praga, vor atrage un val de persecuții contra cehilor ortodocși, mulți fiind uciși, alții deportați. Între primii căzuți a fost și Sfântul Ierarh Gorazd, Noul Martir, canonizat (trecut în rândul Sfinților) la sfârșitul anilor optzeci de către Biserica Ortodoxă locală.

Sfârșitul ultimului Război Mondial va aduce eliberarea și pentru ortodocșii din Ținuturile Cehe și Slovacia. Parohiile se unesc într-o Eparhie aflată sub jurisdicția (conducerea) Patriarhiei Moscovei. Aceasta îi acordă autocefalia (conducerea de sine) în 1951, recunoscută de toate Bisericile, cu excepția celor de limbă greacă. Acestea o vor recunoaște abia în septembrie 1998, când Patriarhia de Constantinopol va da actul de recunoaștere. Acesta se numește „Tomosul de autocefalie”.

În condițiile de libertate de după război s-a putut înființa, în Cehia, Facultatea de Teologie Ortodoxă care, în 1950, se va muta în Slovacia, la Prešov, unde numărul de ortodocși este mai mare. Instalarea regimului comunist a adus, însă, alte probleme unei Biserici tinere, în plină organizare, dar aflată în situația de minoritară. În 1950 se desființează Biserica greco-catolică. Majoritatea credincioșilor ei trec la Biserica Ortodoxă. În 1968 Biserica greco-catolică se reînființează, dar foarte puțini credincioși se întorc la ea.

După căderea regimului comunist, Prezidiul Consiliului Național Slovac emite Decretul nr. 211 din 29 mai 1990, prin care toate proprietățile ortodoxe care până la 28 aprilie 1950 au aparținut greco-catolicilor, redevin proprietate greco-catolică, fără a se ține seama de numărul de credincioși. Biserica Ortodoxă pierde, pe această cale, în Slovacia, 80% din proprietățile de până în 1990. În ciuda acestei situații dificile, prin jertfelnicia și dăruirea ierarhilor, a preoților și a credincioșilor, peste 60 biserici noi au fost construite și Biserica desfășoară o frumoasă lucrare misionară și filantropică (= iubitoare de oameni).

După despărțirea Cehiei de Slovacia, în 1993, Biserica a rămas întreagă. Astăzi are patru eparhii: două în Cehia (Arhiepiscopia de Praga și Episcopia de Olomouc și Brno) și două în Slovacia (Arhiepiscopia de Prešov și Episcopia de Michalovce). Două noi eparhii – la Mariánské Lázně (în Cehia) și Bratislava (în Slovacia) – au înființate în 1997 și se află în curs de organizare. În Cehia sunt 65 parohii cu 63 preoți activi, iar în Slovacia, 98 parohii cu 98 preoți activi; 5 protopopiate sunt în Eparhia de Praga, 4 în cea de Olomouc și Brno, 9 principale și 6 secundare în cea de Prešov și 4 în cea de Michalovce.

Numărul de credincioși, după statisticile oficiale din Cehia, este în jur de 30.000 în această țară, iar după recensământul oficial din Slovacia (care, însă, a prevăzut la rubrica religie caracterul facultativ) în jur de 34.376 în Slovacia. Dacă în Cehia sunt socotiți și cetățenii străini de religie ortodoxă, de care Biserica se ocupă, atunci aici numărul ortodocșilor este în jur de 100.000, datele de uz intern ale Bisericii Ortodoxe din Slovacia arată circa 80.000 credincioși. În orice caz, am putut observa numeroși tineri și copii la bise-

rică, foarte atașați de credință și de tradițiile lor. În privința vieții monahale, în Moravia au fost înființate două mănăstiri, într-una din ele, la Vilemov (în Eparhia de Olomouc și Brno) viețuind maici venite din România, de la mănăstirea Varatic.

Biserica desfășoară o importantă misiune socială prin departamentul Filantropia, care funcționează în Cehia, cât și în Slovacia și prin care Biserica întreține case pentru femeile fără adăpost și pentru mamele minore, grădinițe de copii, cantine pentru săraci, iar prin parohii sunt ajutați cei aflați în detenție, dar și militarii în termen.

Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității din Prešov, cu un Centru de Studii la Olomouc, pregătește viitorii preoți, profesori de religie, misionari bisericești și asistenți sociali. La Michalovce s-a deschis Școala de Învățători Sfinții Chiril și Metodie, la Vilemov Centrul de Conferințe Sfântul Gorazd și Academia Ortodoxă, iar la Brno Școala de Artă Sfântul Venceslas. Revistele bisericești sunt în număr de două și apar lunar: „Glasul Ortodoxiei” în Cehia și „Moștenirea Sfinților Chiril și Metodie” în Slovacia. Tinerii sunt grupați în Asociația Tineretului Ortodox (Cehia) și Frăția Syndesmos a Tineretului Ortodox (Slovacia). Între Bisericile Ortodoxe Române și a Ținuturilor Cehe și Slovacia se fac schimburi de studenți teologi.

Întreaga activitate a Bisericii este așezată sub purtarea de grijă a arhiepiscopilor ei, în frunte cu Prea Fericitul Nicolai, Mitropolitul Ținuturilor Cehe și al Slovaciei. Ceilalți membri ai Sfântului Sinod al Bisericii locale sunt: Înalt Prea Sfințitul Kryštof, Arhiepiscop de Praga, Prea Sfințitul Episcop Ján de Michalovce și Prea Sfințitul Episcop Simeon de Olomouc și Brno.

Această prezentare a unei tinere Biserici, pline de avânt și de nădejde, socotesc că e de folos și pentru noi, spre a vedea cât de frumos se poate rodi în Biserică, dar cu condiția să existe voința de a face ceva și, mai ales, dragoste multă față de Hristos și de Biserica Sa din partea tuturor celor botezați. Cred că experiența fraților noștri ortodocși slovaci și cehi este o lecție pe care ar fi bine să ne-o însușim.

Zorica Lațcu Teodosia

Rugăciune

Doamne, încă să nu-mi dai
Frumusețile din rai.
Și încă nu-mi dăru
Ale slavei bucurii.
Nu mă-ndemn încă să-ți cer
Fericirile din cer.

Pînă cînd, prin lume-ți duci
Tu, povara sfintei Cruci,
Pînă cînd însîngerat
Și lovit și înspinat,
Treci pe calea cu dureri,
Fericire cum să-Ți cer?

Dă-mi, Stăpîne, Crucea Ta
Și mă-nvață a o purta.
Și în inimă, cu jale,
Dă-mi durerea Maicii Tale
Și în piept, cu frîngere,
Dă-mi a Maicii plîngere.

Dă-mi, Stăpîne, să-Ți sărut
Urma pașilor, în lut
Și mai dă-mi cu sîrg, s-alerg
Tălpile să Ți le șterg,
Cu iubirea mea duioasă,
Ca Femeia păcătoasă.

Orarul slujbelor ortodoxe de duminică, 16 iulie 2000

Apateu	– ora 11.00 – pr. Origen Sabău
Bătania	– ora 9.00 – pr. Ilie Ciocan
Budapesta	– ora 10.00 – pr. Marius Maghiaru
Catedrală, Giula	– ora 10.00 – P.S. Sofronie, pr. vicar Pavel Ardelean
Cenadul Unguresc	– ora 9.30 – pr. Aurel Becan
Chitighaz	– ora 9.30 – pr. Florin Olteanu
Crîstor	– ora 9.00 – pr. Alexandru Șereș
Bichischiaba	– ora 10.00 – pr. Teodor Marc
Giula II.	– ora 8.30 – pr. Petru Pușcaș
Jaca	– ora 10.00 – pr. Cosmin Pop
Micherechi	– ora 9.00 – pr. Ioan Bun
Otlaca Pustă	– ora 9.00 – pr. Teodor Rocsin
Săcal	– ora 9.00 – pr. Origen Sabău

Programul Adunării „Oastea Domnului” din Micherechi

Duminică	ora 17.00 – program religios
Marti	ora 18.00 – oră de rugăciune

Adam Bordaș – elev eminent al școlii

Auzisem despre el, dar personal nu demult l-am cunoscut: e un tânăr înalt la statură, bine dezvoltat, absolut hotărât, conștiințios. Terminând clasa a opta, la serbarea de sfârșit de an directorul *Ion Budai* i-a înmănat cea mai înaltă distincție a școlii generale românești din Giula, „Elev eminent al școlii”.

– Înseamnă că în timpul celor opt ani, certificatul tău nu a avut alt calificativ decât nota cinci?

– De mic mi-a plăcut la școală, întotdeauna am învățat când a trebuit să învăț, am fost atent la ore, și așa, fără prea mari greutăți, am reușit să fiu în fiecare an eminent. Într-adevăr, certificatul meu, în afară de datele personale, nu a cuprins numai nota cinci.

– Ai vreo amintire deosebit de plăcută din cei opt ani?

– Totul a fost frumos. Am ajuns într-o clasă foarte bună, am avut și adversari, și prieteni. Cu ajutorul dirigintei noastre, doamna *Ildikó Ruja Pílan*, am format o colectivitate bună unde ne-am simțit foarte bine și în cele mai

grele momente. Am multe-multe amintiri plăcute, e greu să aleg una dintre ele.

– Atunci întreb contrariul: ai amintiri neplăcute?

– Da, am. Încă în clasa a treia am primit o dată nota trei din gramatica maghiară. Din cauza asta, zile întregi nu mi-am găsit locul. Nu știu să vă povestesc ce am simțit atunci. Am trăit o situație negativă care a fost un stres pen-

tru mine. Nici în vis să nu-mi revină această întâmplare.

– Știu că din clasa voastră mulți vă continuați studiile la liceul românesc.

– Așa este. Deci, despărțirea este numai pentru câteva luni și numai de citiva colegi. Sperăm că nucleul nostru va rămâne împreună și în viitor. Astfel vom învăța și vom concura și pe mai departe unul cu altul.

– Ai de pe acum planuri deosebite? Știi unde vrei să-ți continui studiile dacă vei termina liceul?

– E încă departe. Să vă spun sincer, încă nu m-am gândit. Nu am planuri concrete. Îmi place matematica, biologia și geografia...

– Ce o să faci în timpul verii?

– Am învățat până în ultimul moment. Acum mă simt puțin obosit și vreau să mă odihnesc. Cred că în timpul verii o să mă simt bine cu prietenii mei, printre care sînt colegii de clasă, dar și alți băieți din oraș. E bine că sîntem încă la început de vacanță... și ne așteaptă multe-multe zile de odihnă...

Șt. Oroian

Tabără pentru copii de origine română în România

Sub patronajul Președintelui României, domnul Emil Constantinescu, Centrul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni, care funcționează pe lângă Ministerul Educației Naționale, organizează și în acest an Programul numit ARC 2000 pentru tinerii români de pretutindeni.

Pentru tinerii de origine română din Ungaria sînt oferite 50 de locuri în perioada 20-30 iulie a.c.

Programul va cuprinde, în acest an, o perioadă de ședere în București (vizitarea celor mai importante obiective cultural-educative) și excursii în locurile istorice ale țării, urmînd ca în partea a doua a perioadei programul să fie continuat la mare, în taberele pentru copii și tineret din Năvodari. Cazarea și masa sînt achitate de organizatori.

Informații suplimentare puteți primi de la Ambasada României la Budapesta, telefon: 1/343-25-34.

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria împreună cu Institutul Pedagogic din județul Bichiș a organizat și în acest an tabăra de autocunoaștere pentru elevii din școlile unde se învață și se predă limba română. Așadar, la Giula au sosit 25 de copii din Apateu, Bătaia, Chitighaz, Darvaș, Giula, Leucușhaz, Micherechi, Săcal. *Maria Gurzău Czeglédi* îmi explică rostul taberei: „Tabăra are un rol dublu. Pe de-o parte conținutul e legat de autocunoaștere. Înainte de masă avem prelegeri ținute de specialiști, despre istoricul românilor din Ungaria, cunoștințe legate de

Autocunoaștere și distracție

ortodoxie și etnologie. Am citit și le-am prezentat secvențe din creațiile povestitorilor noștri Vasile Gurzău, Teodor Șimonca și Mihai Purdi. Pe de altă parte, avem un program distractiv variat – e ușor de înțeles, fiind vorba de copii, și e vară, și este vacanță, și e cald. Majoritatea ocupațiilor se țin în limba română, dar de multe ori sîntem nevoiți să traducem și ungurește, mai ales pentru cei din Bihor.

În ziua de miercuri, Stela

Nicula Machour a vorbit despre sărbătorile calendaristice de vară ale românilor din Ungaria. Iulia Olteanu a prezentat câteva mincăruri tradiționale. Am gătit împreună, și copiii au învățat expresii specifice. Etnografa Emilia Martin va prezenta îmbrăcămintea de tip țărănesc ale înaintașilor noștri, apoi vom face o vizită la muzeul din oraș. Dorim ca participanții taberei să știe de unde au venit înaintașii lor, să le cunoască obiceiurile, cum au

trăit, cum s-au gândit, cum au sărbătorit – adică secvențele esențiale ale vieții lor. Acestea sînt strict legate de conținutul taberei.

Cealaltă parte este, cum am spus, partea distractivă. Dacă e vreme bună, copiii se duc la Băile Cetății, apoi la Szanazug, la Chitighaz, iar dacă au chef, pot merge la cinematograful, să se plimbe prin oraș și să facă cunoștință cu cele mai reprezentative monumente istorice și arhitecturale ale orașului. Eu sînt responsabilă pentru conținutul taberei, iar partea organizatorică îi revine lui *Tiberiu Iuhas*, șeful oficiului ATRU.”

Șt. O.

Profesoara Stela Nicula Machour a ținut o prelegere despre sărbătorile românilor din Ungaria

Imediat pornește autocarul spre Chitighaz pentru a vizita casa-muzeu din comună

Cînd am pornit spre Chitighaz, cerul era noros și a început să plouă. Am și zis „Dă, Doamne!”. Pitorescul parc al școlii agricole din comună a început imediat să respire și s-a simțit în aer mirosul plăcut, înviorător al ploii. Nu a trebuit să întreb pe nimeni unde găsim *Tabăra de dansuri populare*, că de departe s-au auzit tropotele pașilor, „un-doiul”... Copiii erau în sala de mese, în mijlocul lor *soții Buha*, cei doi coregrafi *Csiki Gábor* din Balassagyarmat și *Kopcsok Tamás* din Mélykút. Cu toții au dansat, adică au învățat dansurile din Chitighaz, așa, autentic cum sînt ele. Iar *Ioan Novac* (chitighăzean) bătea ritmul cu o butelie din plastic goală – ce idee bună! Și atît de frumos jucau și băieții mai mari că nu mi-a venit să cred ochilor... I-am și zis lui bace Gyuri Buha că tare-mi place cum lucrează grupa. El, cu o mîndrie îndreptățită, mă îndeamnă, „*Hai să mergem să-i vedem pe dansatorii mai mici, că ți-e și mai drag să-i privești.*” Așa a și fost. Ei tocmai atunci au învățat un dans moldovenesc, pe muzică dintr-un casetofon. Atît de frumos se mișcau fetele și băieții, de parcă totdeauna numai asta ar fi făcut-o.

„*Pentru a patra oară am organizat această tabără*” – aflu de la *soții Buha*, gazdele, inițiatorii, sufletele acestei mișcări.

În acest an s-au adunat 97 de copii, din diferite zone ale Ungariei. Bineînțeles, cei mai mulți sînt veniți din localitățile noastre: de la Aletea, Bichișciaba, Chitighaz, Giula, Leucușhaz. A sosit și un „nucleu” masiv din

Tabără de dans la Chitighaz
Un-doi..., un-doi...
și top... top... top

județul Nógrád și din Mélykút, de unde au sosit și cei doi profesori coregrafi. L-au mai așteptat și pe Viorel Nistor din Arad, dar din păcate, nu se știe de ce, nu au sosit.

– Tare bine ar fi dacă am avea muzicanți!... Îi bun și casetofonul, dar tot nu-i atît de viu cum ar fi cu muzicanți adevărați – zice Gheorghe Buha.

– Ne străduim ca în fiecare an să oferim copiilor cît se poate de mult. Am fost cu ei în excursie la Ópusztaszer, la Giula. Am vizitat casa-muzeu din sat, am fost cu ei la biserica noastră. Aici, în căminul din mijlocul parcului, dorm și mîncîncă, aici se distrează în acest parc frumos și bine îngrijit.

La întrebarea cine îi mai ajută în muncă, îi amintește pe *soții Selean* și personalul căminului cultural.

– Participanților din tabără le place că prin video le prezentăm dansuri și porturi vechi românești... Apoi am fost cu ei și la bibliotecă... Timpul trece atît de repede, că nici nu ne dăm seama, iar fetele și băieții dansează din zi în zi tot mai bine.

La întrebarea mea, cine-i sponsorizează, Ana Buha mă informează:

– Am concurat la Fundația pentru Minorități Naționale și Etnice, astfel pentru copiii noștri tabăra e gratuită, iar cei din Nógrád și din Mélykút plătesc pentru participare.

Cît am stat și ce am văzut la Chitighaz a fost frumos... Venind spre Giula, cerul era încă noros dar, din păcate, nu mai plouă...

Șt. Oroian

Micile speranțe din Săcal și Apateu în Italia

Alexandru Tripon este de doi ani directorul școlii generale din Săcal. De atunci s-au produs mari schimbări în viața școlii. Peste puțin timp va fi inaugurată noua clădire a școlii și fotbalistii cei mici au fost aduși în „RAI”. Cum?

Băieții din clasa 4-a au cîștigat mai întîi campionatul, apoi olimpiada și pe urmă, în luna mai 1999, Cupa Szabadsfeld pe județ.

Fiindcă la Săcal nu au fost destui băieți în clasa a 4-a, echipa s-a întregit cu copiii din Apateu. Împreună au participat la finala pe țară a cupei Szabadsfeld, la Fonyódliget, în septembrie 1999. Apoi, VICTORIA A CONTINUAT.

Fotbaliștii din clasa a 4-a din Săcal și Apateu au cîștigat cupa Szabadsfeld la Fonyódliget,

învîgînd echipe sosite de la alte școli mult mai mari. Competiția a fost organizată pe teren mare, cu 11 jucători.

„Trofeul” campionatului a

fost o călătorie de o săptămînă la Catolica (la sud de Rimini, Italia), unde copiii au participat la un campionat internațional. La acest concurs au participat cele

mai cunoscute echipe de „puști” din lume. Acolo, în Italia, băieții noștri nu au cîștigat pe terenul de fotbal, dar au cîștigat mulți prieteni și foarte multe revelații atît pe terenul de sport, cît și pe malul mării sau pe alte plaiuri, printre oamenii de acolo. Toată excursia a fost ajutată financiar și de locuitorii ambelor comune. E o mare bucurie pentru domnul director, care este și antrenorul echipei, că aceste două școli mici au ajuns împreună un țel atît de mare. La competiția din Italia au legat prietenie cu o echipă din Milano, care în vara viitoare va sosi în vizită la micii noștri campioni. Se poate că peste cîțiva ani copiii din Săcal și Apateu vor fi membrii campionatului național?!

Ioan Cozma

Doctorul săracilor

„Cînd veghezi noaptea lîngă copilul tău bolnav ești cel mai aproape de Dumnezeu, iar rugăciunea ta atunci izbucnește din adîncul inimii tale” – îmi zicea mama adesea, aducîndu-și aminte de zilele grele ale vieții sale. Lîngă trei copii a avut parte și de bune, și de rele, însă cel mai greu i-a fost atunci, cînd fratele meu mezin, prin anii cincizeci, prin anii sărăciei crunte, a căzut bolnav. În căsuța mică cu o singură odaie de la marginea satului, piciorușele, care abia începuseră să facă primii pași, îi slăbiseră într-atît, încît nu-l mai țineau, mînuțele îi erau subțiri, burta îi era mare și umflată. Zîmbetul îi pierise și răbda durerea cu ochii întristați parcă ar fi fost un om matur. L-a dus mama la mulți doctori, dar nici unul nu i-a găsit de leac. Într-un tîrziu, mama a aflat de la o vecină că la Giula este un doctor bătrîn care se cheamă dr. Széll, care-i renumit și care poate o va ajuta.

A plecat mama în grabă. S-a învelit în cîrpa de după cap, și-a înfășat copilul, și, în acea toamnă tîrzie, într-o zi mohorîtă cu stropi de ploaie reci, a pornit repede, pe jos, cu copilul în brațe. Și a mers tot pe lîngă calea ferată spre satul din vecini, ca să prindă primul tren ce mergea la Giula. De la gară pînă la casa doctorului a mai avut de mers, însă ea nu a simțit nici oboseală, nici frig, nici noroiul ce i-a umezit pantofii tociți, și care-i îngre-

unau pașii. Era preocupată de un singur gînd: „Poate acum, el o să-l vindece, în sfîrșit.”

Casa doctorului era mare, cu ușa de la intrare enormă. Mama a bătut la ușă... A deschis o servitoare care a poftit-o în antecameră. Așteptînd doctorul, o cuprinse teama: nu văzuse pînă atunci pe dinăuntru o casă atît de mare. Numai acum își dăduse seama ce curaj a avut să intre la o asemenea persoană. Nu așteptase mult și sosi doctorul. Era bătrîn, cu spatele gîrbovit. Cu o voce blîndă i-a zis mamei să rămînă pe loc, să nu calce pe parchetul lustruit. Nu i-a zis nici măcar să ocupe loc. I-a pus doar cîteva întrebări, la care mama răspundea pe îndelete. Medicul nici nu s-a uitat la copil, nu i-a făcut nici un consult. În sfîrșit, i-a dat doar un singur medicament pentru care i-a cerut cîțiva forinți. Atît.

S-a întors mama acasă, pe același drum, prin ploaia deasă, cu sufletul greu. Copilul scîncea în brațe, mîinile o dureau, picioarele abia că o mai duceau. O năbușeau lacrimile. Speranța ce-i dăduse putere la plecare, acum o părăsise de tot. „Cum o să se vindece copilul meu – repeta mereu – cînd nici nu l-a văzut, și i-a dat un medicament care costă doar cîteva parale. Bani pentru consultație nici nu mi-a luat!” Gînduri negre o chinuiau pe mama și nu-i dădeau liniște. Nu mai avea nici o speranță. Ni-

mic nu i-a mai rămas decît rugăciunea ce răbătea prin plînsul îndurerat: „Doamne-ajută, ai milă de noi!” Dar și-a adunat puterile și a făcut precum i-a zis medicul. A desfăcut copilul din fașe, i-a dat două lingurițe din medicament. Și așa a făcut cîteva zile la rînd. Și, să vezi minune! Copilul a prins putere, a început să mănînce, s-a apucat din nou, încercînd cu mersul și zîmbea iarăși din ce mai mult. Și așa, fratele meu s-a vindecat și a crescut mare. Mama a rămas o viață întreagă recunoscătoare doctorului și ori de cîte ori ne povestea acest caz, în vocea ei simțeam o nemărginită recunoștință.

Mi-am adus aminte de această întîmplare în zilele trecute, cînd în curtea spitalului de copii am văzut placa comemorativă a doctorului. M-am oprit în fața ei și m-am gîndit la el cu drag, mulțumindu-i din suflet pentru tot ce a făcut pentru familia mea, dorind pace sufletului său.

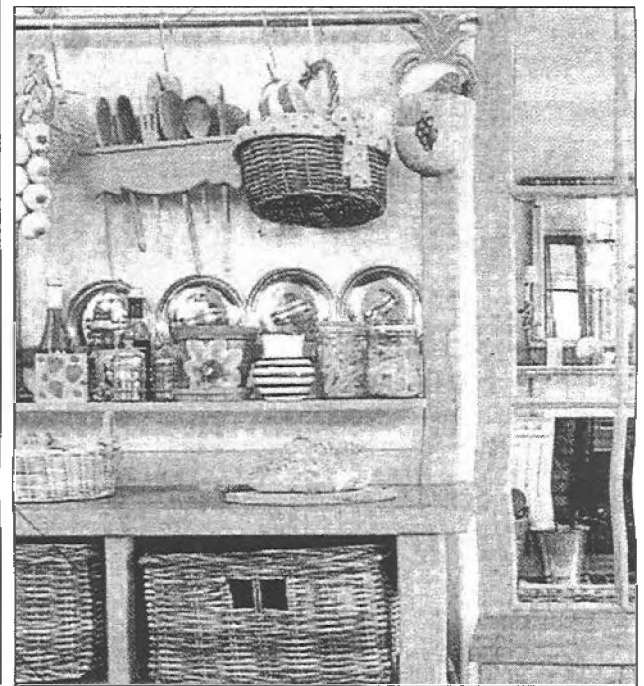
Ana Hoțopan

Bucătăria modernă, între rustic și exotic

Dacă bunicii noștri mergeau la piață în fiecare zi, astăzi noi ne facem cumpărăturile doar o dată pe săptămînă. Această evoluție a obiceiurilor a dus și la modificarea amenajării interioare a bucătăriilor moderne.

Prinși de viața de zi cu zi, tindem să ne facem cumpărăturile mai rar, la sfîrșitul săptămînii. Totuși, trebuie să fim atenți la păstrarea alimentelor, pentru a ne proteja sănătatea. În ultima vreme, este

la modă menținerea proșpețimii alimentelor într-un mod cît mai natural. Astfel, coșurile de nuiele sînt foarte potrivite pentru depozitarea verdeturilor și a legumelor, avînd avantajul că lasă aerul să circule. Cel mai bun loc pentru aranjarea acestor coșuri este, desigur, cămara. Pe rafturi din bucătărie se pot dispune recipiente și borcané din sticlă pentru diverse condimente, mai ales că, în ultima vreme, bucătăria exotică este foarte apreciată.

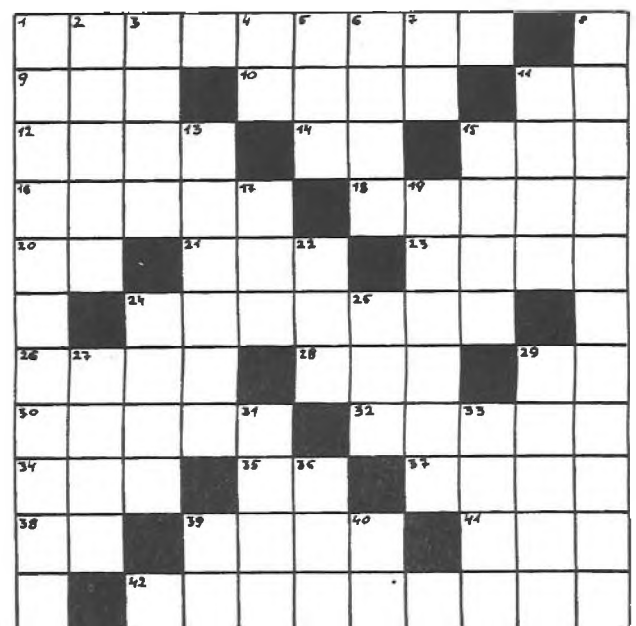

Continuarea proverbului: orizontal 1, vertical 1, orizontal 42.

ORIZONTAL: 9. Pizma 10. Rodica, pe scurt 11. Consoane identice 12. ... spinării = coloana vertebrală 14. Doi – roman 15. Alerg 16. Lipsit de spini. (INERM) 18. Transmisă verbal 20. O jumătate de gură! 21. Băutură alcoolică 23. Fără ... = excepțional 24. A se ... la minte = a se calma 26. Al său, în limba germană. (SEIN) 28. Arbore 29. Așa începe orice repetiție! 30. A ... = a ocoli 32. Locuitor al Estoniei 34. Ș.A.I. 35. Două sute – roman 37. Taximetru 38. Tun mut! 39. Țară în Orientul Apropiat 41. R.L.R.

VERTICAL: 2. ... Loghin, cîntărează 3. Nu ... cumva? 4. Dar, însă 5. Atîția fac o pereche 6. Formulă de salut 7. Element al alfabetului Morse 8. Ofilire 11. Invers: arbust care face alune 13. Metal prețios (Ag) 15. Arbori 17. O

O calfă rea...

Adevărata prosperitate

Un om bogat îi ceru lui Sengai să-i scrie ceva care să aducă prosperitate familiei sale, ceva care să constituie o comoară ce urmează să fie transmisă din generație în generație.

Sengai luă o foaie de hîrtie și scris:

„Moare tatăl, apoi moare fiul, apoi moare nepotul”. Bogatul se înfurie:

– Ți-am cerut să scrii o înțelepciune pentru fericirea familiei mele!

– Nu te înfură, îi spuse Sengai. Dacă fiul tău ar muri înaintea ta, ai cunoaște o mare durere. Dacă ar muri nepotul înaintea voastră, și tu, și fiul tău ați avea inima zdrobită. Dacă în familia ta, generație după generație, se va muri în ordinea pe care am scris-o, lucrurile se vor petrece firesc. Aceasta înseamnă pentru mine adevărata prosperitate.

Povestire Zen

mie nouă sute nouăzeci și nouă – roman 19. Mă țin tare 22. Nepot mut! 24. Cincizeci și trei – roman 25. Vocale identice 27. Invers: vapoare 29. Nume de familie 31. Gust al lămîiei 33. Eugen ..., grafician român 36. ...pute-

re = unitate de măsură 39. Pană. 40. Pe noi. **L. B.** * * * * *

Atenție!

Dezlegarea rebusului trimiteți-o pe adresa redacției Foi (5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8.) pînă pe 14 iulie 2000.

Premiu valoros!

Renumiți artiști români

Gheorghe Zamfir

stau acasă, să nu respir aerul pe care l-am respirat la naștere, să nu mănânc mîncarea pe care am mîncat-o cînd eram copil? Aici m-am născut, aici vreau să trăiesc și aici vreau să mor."

"Se-aude suflet românesc / Curgînd prin naiul cel domnesc / De crezi că ar cînta Iisus / În focul vetrei Lui de sus" – scrie poetul Grigore Vieru despre renumitul artist român Gheorghe Zamfir. Cel care avea să devină unul dintre cei mai mari artiști români, cunoscut și ascultat în toate țările lumii, numit de comentatorii străini, de-a lungul vremii, „Magicianul”, „Vrăjitorul” sau „Profetul”, s-a născut pe 6 aprilie 1941, la Găești, pe malul Argeșului, într-o familie de țărani. Acum, la 59 de ani, maestrul Zamfir numără aproape 30 de ani de activitate artistică recunoscută pe plan internațional. În 1972, a susținut un concert senzațional la Paris.

În urma spectacolului de la Paris, numele lui Zamfir a făcut înconjurul lumii. Președintele de atunci al României Nicolae Ceaușescu l-a întâmpinat ca pe un președinte de stat, cînd s-a reîntors de la Paris. Atunci, Zamfir a fost numit artist național, după doar doi ani de activitate în străinătate. După aceea, situația s-a înrăutățit și Gh. Zamfir nu a mai avut decît o singură soluție: exilul. Naiul lui Zamfir a ferecat o lume întreagă. Artistul român a fost aplaudat și ovaționat pe toate scenele din lume. Gh. Zamfir dorește astăzi să se întoarcă acasă. „Pentru că, spune el, sînt român pînă în măduva oaselor. Cum pot eu să nu

Începutul carierei

Gh. Zamfir a început să cînte la nai la Școala specială de muzică din București, după ce a terminat cele șapte clase primare la școala din Găești. La Școala de muzică a fost descoperit de maestrul Fănică Luca. Profesorul i-a spus să încerce naiul, pentru că are conformația gurii potrivită pentru acest instrument. După scurt timp, tatăl lui, care nu vroia ca fiul său să cînte prin restaurante ca țigani, a dorit să-și vadă fiul ca inginer. După ce 45 de zile, copilul Gheorghe a stat închis în cameră, cînd tatăl său a fost dus la serviciu, a fugit de acasă la București. Cu 65 de lei și cu o adresă în buzunar, s-a dus la un medic din Capitală, pe care l-a rugat să-i dea un certificat medical, care demonstra că copilul a fost bolnav. Cînd s-a reîntors la școală, profesorul l-a primit cu următoarele cuvinte: „Ai să ajungi un om mare!”

Tînărul Gheorghe Zamfir a dat admiterea la Conservator în 1961. După obținerea examenului de stat, în 1966, a continuat să studieze încă doi ani cu maestrul Iosif Conta, marele dirijor de orchestră simfonică. Prima dată a pornit în turneu în 1965, fiind nevoit căci nu avea nici un ban. În același an, deci în '65 a compus „Doina de jale”. Cu un an mai tîrziu, Gh. Zamfir a fost numit dirijor al

Ansamblului „Ciocîrlia”. La acea vreme, „Ciocîrlia” era cel mai mare ansamblu din România. A renunțat la ansamblu în 1970, cînd a aflat că se formase un curent împotriva lui. După ce și-a dat demisia, Zamfir a devenit șomer, muritor de foame. După cîteva luni, a început să cînte în Ansamblul Armatei „Doina”. Atunci a ajuns pentru prima dată în Germania, în China. La puțin timp, i-au organizat un turneu în Elveția, unde a cîntat prin restaurante. Repede a devenit foarte popular în partea franceză a Elveției, la Lausanne și la Geneva. După ce i-au descoperit talentul, a fost invitat să dea un concert lîngă Lausanne, la Oucky, în prezența a 1.500 de oameni. Acesta a fost primul succes extraordinar al lui Gh. Zamfir.

Un ambasador al culturii române

În 1972 a avut loc la Paris acel concert extraordinar, care i-a adus lui Gh. Zamfir renume mondial. În acel timp, marele dirijor Sergiu Celibidache i-a scris o scrisoare violonistului Ion Voicu, care cuprindea următoarele: „Zamfir a făcut în doi ani pentru România cît n-am reușit eu în 40 de ani. Aveți în Zamfir cel mai mare ambasador pe care l-au avut românii vreodată și nu știți ce să faceți cu el”. Au urmat apoi concerte numeroase în cele mai mari și mai celebre săli de spectacole din Australia, Anglia, Statele Unite, Africa de Sud, Japonia, Scandinavia și Canada. În Anglia a dat 21 de concerte triumfale, cu publicul ovaționînd în picioare, iar în Canada a devenit cel mai popular artist. Au urmat apoi țările Americii Latine, Venezuela, Columbia, Peru... Melodiile lui Gh. Zamfir se cîntau și sînt cîntate și în prezent în toate țările lumii.

Artistul național devine artist exilat

Gh. Zamfir a plecat în exil în martie 1982. La începutul aceluia an, a dat trei concerte la Ateneul Român din București, cu maestrul Nicolae Licareț, la îndemnul maestrului Ion Voicu. Zamfir era foarte supărat în acele zile, fiindcă i-au fost oprite instrumentele la vama din Nădlac, cînd s-a reîntors în țară. Atunci, pe scena Ateneului a spus publicului următoarele: „Dragi spectatori, pentru că arta nu mai constituie nimic astăzi la noi, în România, și artistul e considerat un obiect de bătaie de joc, îmi permiteți ca acest concert să-l dedic lui Dumnezeu, care este în noi și în tot ceea ce ne înconjoară.” După aceste cuvinte, rostite în public, Zamfir imediat a fost trecut pe listă neagră. I-a fost scoasă muzica din Radio, din Televiziune. În aceste zile grele, cel mai bun prieten al lui a fost colegul său Benone Sinulescu. Gh. Zamfir a părăsit țara, luîndu-și nauiile cu el, fiind convins că la un ordin venit de

sus cineva a vrut să-l omoare.

Trăind în exil din 1982, Gh. Zamfir s-a reîntors în România imediat după evenimentele sîngeroase din iarna anului 1989. Dar primirea de către concetățeni a marelui artist nu fost chiar cea mai bună. A trebuit să-și dea seama că pentru el lucrurile nu s-au schimbat prea mult. În 1993 a plecat în al doilea exil, și s-a reîntors numai în 1997, după ce a fost ales de președinte Emil Constantinescu. Atunci s-au resimțit niște tendințe de reabilitare, care însă au eșuat. Precum declară Zamfir, se simte și azi marginalizat de concetățenii țării lui. Acuma el trăiește în București, într-un bloc cu zece etaje. Mulți i-au promis că-l ajută, dar nici unul nu și-a ținut de cuvînt. Oricît este de renumit și recunoscut de lumea întreagă, Gh. Zamfir vrea să se restabilească în țara sa natală, dar – precum spune maestrul – țara nu-l vrea pe el. Rămîne să aștepte cu răbdare, pînă cînd și România îi va recunoaște meritele și talentul. **VIP**

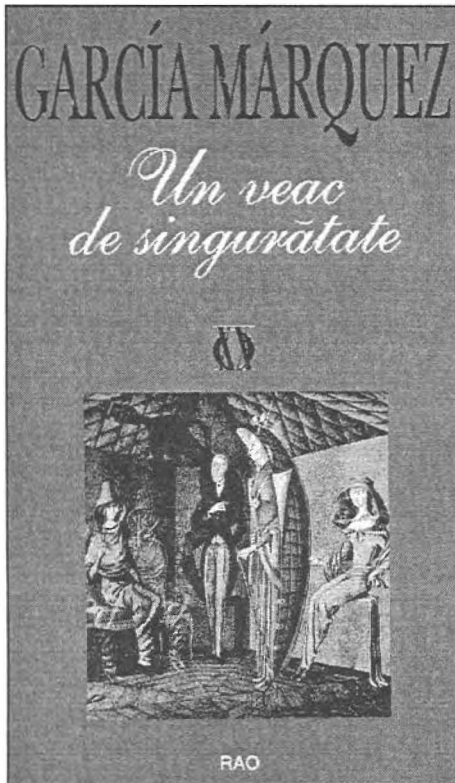
Un veac de singurătate (fragment)

În nici o clipă din viața sa nu fusese Aureliano atât de lucid ca acum, când își uită de morții lui și de durerea după morții lui, și se apucă să închidă ușile și ferestrele cu stîngiile încrucișate ale Fernandei, ca să nu se lase tulburat de nici o ispită a lumii, căci acum știa că în pergamentele lui Melchiade era scrisă soarta lui. Le regăsi intacte printre plantele preistorice și bălțile fumegînde și insectele luminoase care făcuseră să dispară din odaie orice urmă de trecere a oamenilor pe pămîntul acesta,

și nu avu puterea să le scoată la lumină, ci acolo, pe loc, în picioare, fără cea mai mică greutate, ca și cum le-ar fi găsit scrise în spaniolă sub razele orbitoare ale amiezii, începu să descifreze cu voce tare. Era istoria familiei, relatată de Melchiade pînă în cele mai neînsemnate amănunte, cu o anticipare de o sută de ani. O scrisese în sanscrită, care era limba lui maternă, și cifrase versurile pereche cu ajutorul codului personal al împăratului August, și cele fără pereche cu codurile militare spartane.

Ultima pavăză, pe care Aureliano începuse să o întrezărească în ziua în care se lăsase cuprins de dragostea Amarantei Ursula, consta în faptul că Melchiade nu înșirase faptele după timpul convențional al oamenilor, ci concentrase un secol întreg de episoade cotidiene în așa fel, încît toate să coexiste în aceeași clipă. Fascinat de această descoperire, Aureliano citi cu voce tare, fără să sară un rînd, enciclicele cîntate pe care Arcadio le ascultase la îndemnul lui Melchiade, și care erau de fapt profeția executării lui, și găsi vestirea nașterii femeii celei mai frumoase din lume, care avea să se înalțe la cer cu trupul și cu sufletul, și află venirea pe lume a celor doi gemeni defuncți care renunțaseră să descifreze pergamentele, nu atît din pricina incapacității și a nestatorniciei, ci pentru că încercările lor erau premature. În momentul acesta, nerăbdător să-și afle propria sa obîrșie, Aureliano sări un pasaj întreg.

Atunci începu să se stîrnească vîntul, căldicel, abia simțit, plin de glasurile trecutului, de murmurale mușcatelor

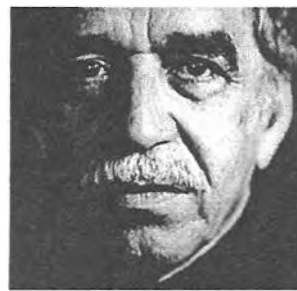

străvechi, de suspinele deziluziilor mai vechi decît nostalgia cele mai tenace. Nu le dădu atenție, deoarece în clipa aceea era pe cale să descopere primele indicii ale ființei sale, în persoana unui bunic concupiscent care se lăsase tîrît de frivolitate printr-un podiș halucinant, în căutarea unei femei foarte frumoase pe care nu avea să o facă fericită. Aureliano îl recunoscuse, continuă să urmărească drumurile ascunse ale descendenței sale și descoperi clipa zămis-

lirii sale între scorpionii și fluturii galbeni ai unei băi crepusculare, cînd un simplu lucrător își potolea pofta cu o femeie care i se dăruia din răzvrătire. Era atît de absorbit încît nu observă nici al doilea atac impetuos al vîntului, a cărui forță ciclonică smulse porțile și ferestrele din țîțîni, tîrî acoperișul galeriei de răsărit și dezrădăcină temeliile. Abia atunci descoperi că Amaranta Ursula nu era sora, ci matusa lui, și că Francis Drake nu luase cu asalt Riohacha decît pentru ca ei să se poată căuta prin labirinturile cele mai întortocheate ale singelui, pentru a zămisli animalul mitologic care avea să pună capăt spiței.

Macondo era acum un vîrtej îngrozitor de praf și dărîmături vînturate de furia acestui uragan biblic, cînd Aureliano sări unsprezece pagini pentru a nu pierde timp cu fapte prea bine cunoscute, și începu să descifreze clipa pe care tocmai o trăia, descifrînd-o pe măsură ce o trăia, prorocindu-se pe sine însuși că descifrează ultima pagină a manuscrisului, de parcă s-ar fi privit într-o oglindă de cuvinte. Atunci mai sări cîteva rînduri pentru a depăși profețiile și pentru a căuta să cunoască data și împrejurările morții sale. Dar înainte de a ajunge la versul final, înțelese că nu va mai ieși niciodată din odaia aceea, căci stătea scris că aceea cetea a oglinzilor (sau mirajelor) va fi ștearsă de vînt și alungată din memoria oamenilor în clipa în care Aureliano Babilonia va fi terminat descifrarea pergamentelor, și că tot ce vedea scris acolo era dintotdeauna și avea să rămînă pe vecie de nerepetat, căci semințiilor osîndite la un veac de singurătate nu le era dată o a doua șansă pe pămînt.

Gabriel García Márquez

Născut la Aracataca (Columbia) în 1928. La 17 ani își făcea ucenicia de ziarist la Barranquilla, unde participă la furtunoasele întâlniri ale grupului „La Cueva” („Peștera”) din care mai făceau parte și alți valoroși reprezentanți ai culturii columbiene. Intră în redacția ziarului *El Espectador* din capitala Bogota. În această perioadă avea să publice primele povestiri, care, alături de alte narațiuni apărute în diverse reviste, vor alcătui în 1962 volumul *Funeraliile Mamei Mari*. Studiază dreptul, iar mai tîrziu, la Roma, urmează cursuri de

artă cinematografică. Profesează jurnalismul în Venezuela, Franța, Mexic și Spania. Publică primul roman *Pleava*, în 1955, urmat în 1961 de *Colonelul nu are cine să-i scrie* și *Ceasul rău*, în 1962, operă care îi aduce un premiu național. Romanul care l-a consacrat ca pe unul din maeștrii narațiunii contemporane este fără îndoială *Un veac de singurătate* – 1967. Publică în 1977 povestirile din *Fantastica și trista poveste a candididei Eréndira și a nesăbuitei sale bunici*, precum și romanele *Toamna patriarhului* – 1974, *Cronica unei morți anunțate* – 1981, transpus pe ecran. În 1982 primește Premiul Nobel pentru literatură, iar la sfîrșitul anului 1985 apare *Iubirea în vreme de holeră*. În 1989 publică *Generalul în labirintul său*, iar în 1994 *Despre dragoste și alți demoni*.

„Apariția *Unui veac de singurătate* reprezintă un eveniment literar de excepție: prin strălucitoarea sa prezență, acest roman, care are meritul rar întîlnit de a fi simultan tradițional și modern, american și universal, pulverizează lugubrele afirmații după care romanul ar fi un gen secătuit, pe cale de dispariție.

În afară de faptul că a scris o carte admirabilă, Gabriel García Márquez a reușit să restabilească o filiație narativă întreruptă cu secole în urmă, să reînvie noțiunea cuprinzătoare, generoasă și magnifică a realismului literar de care dispuneau întemeietorii genului românesc în Evul Mediu [...], să se ia la întrecere, de la egal la egal, cu realitatea însăși, să încorporeze romanului tot ceea ce există în comportamentul, memoria, fantezia sau coșmarurile oamenilor, să facă din narațiune un obiect verbal care să reflecte lumea așa cum este ea: multiplă și oceanică.”

Maria Varghas Llosa

Livia Santău-Stănescu

debut de presă • redactor • animator cultural

Deschisă multă vreme spre afirmarea tinerilor, redacția ziarului românesc avea nevoie de un spirit inventiv și spontan, care să cucerească prin mobilitate și inițiativă și să dea un plus de substanță paginilor rezervate tinerilor condeieri. Din prima serie a ziarului, suplimentul *Vocea tineretului*, care treceuse apoi prin reformulări și readaptări (*Pentru tineret*, *Pentru tineretul nostru*), devenise un fel de anticameră pentru cei care aspirau la statutul de jurnalist. Spațiul în paginile ziarului era destul de generos, începând de la 7 pagini la început, la două pagini în celelalte etape ale apariției Foii. Aceasta și pentru că materialele trimise de liceeni și gimnaziști, ca și de studenții seghedieni sau budapeșteni, depășeau cu mult așteptările, și necesitau o muncă de selecție și organizare specială pentru aceste pagini. Livia Santău [Szántó]-Stănescu (1929–1974) a avut aceste calități de comunicare cu tinerii redactori și o mare capacitate de muncă redacțională, care îi dădea satisfacția rezultatelor sale, scriind cu pasiune până în ultima clipă a vieții sale.

Prezența ei se face simțită la ziar începând din 1962, la pagina *Pentru ti-*

neretul nostru, cu un scurt reportaj de la liceul din Giula, *În primele săptămâni* (nr. 19/1 octombrie 1962), în care îi evidențiază pe elevii Viorica Oros, Doina Mesaroș, Florica Otlăcan. Acest **debut de presă** deschide și pasiunea pentru știri și reportaje rezervate tinerilor. Scrisul Lievei Santău se oprește și asupra cronicii de eveniment cultural, precum *Valorificarea folclorului* (în nr. 24/15 decembrie 1962), despre acțiunea de constituire a unui comitet responsabil cu atribuții în practica științifică de recuperare a tezaurului folcloric. Momentul consemnat de ziarist constituie și prima acțiune amplă a intelectualității românești din Ungaria de a da un gir științific culegerii și prelucrării folclorului. Reportajul de teren, de regulă, din pagina a treia a ziarului, este scris sobru, fără calități deosebite, scris strict informațional (la Micherechi și Pocei, în 1963, Leta Mare, 1967).

Preocupată să dea o imagine mult mai dinamică paginilor de tineret, Livia Santău este tot mai mult prezentă cu materiale din această zonă a cititorilor. Materialul *Ce să facem în vacanța de iarnă?* (nr. 24/15 decembrie 1963) asigură intrarea în

redacție a autoarei și ce îngrijitoare paginilor *Pentru tineretul nostru*. E vorba de un articol de educație și formare în organizarea timpului liber al elevilor, care avansează și câteva sugestii prețioase pentru viitorul acestor pagini. Așa se face că în perioada Lievei Santău nu se mai suprapun articole și materiale din aceste pagini cu cele din pagina culturală a ziarului și că, după un exercițiu aici, tinerii pot trece ușor la redactarea unor materiale mai ample, publicabile în *Pagina culturală*. Evenimente, precum absolvirea liceului (*Sună clopoțelul*, din nr. 11/1 iunie 1964)

sau desfășurarea unor concursuri cu elevii și analiza rezultatelor acestora (*Concurs de limba maternă între școlile românești*, din 7/1 aprilie 1965, urmărind evoluția elevilor Elena Munteanu, Elisabeta Rus, Gheorghe Avramuț) sînt inițiate și susținute din partea redacției de Livia Santău. Ca ziarist și animator cultural însoțește grupuri de școlari în diferite excursii, despre care scrie cu sensibilitate și multă poezie (*În vizită la Palatul pionierilor din București*, nr. 9/1 mai 1965, *Pe plaiuri moldave*, în nr. 16/1 august 1965).

Reportajul Lievei Santău capătă treptat și o coloratură literară, devenind un reportaj-eseu (*De ziua mamei*, în nr. 9/1 mai 1967) sau reportaj-mosaic, mergînd pînă la portret, ca în cazul sărbătorii a două decenii de presă românească (*Două decenii*, în nr. 4/15 februarie 1971). Trebuie să spunem că în perioada de după conducerea lui Endre Pálffy, după 1968, sub noul redactor-șef Gheorghe Mészáros, Livia Santău face parte dintr-un grup valoric puternic de **ziariști-redactori** ai Foii, precum Ion Crișan, Gheorghe Kovács, Vasile Roxin, Tuți Martin. Rezultatele remarcabile ale redactorului sînt răsplătite public cu prilejul marii sărbători a ziarului, din 1971, primind medalia jubiliară alături de colegii ei și de corespondenții externi Ilie Ivănuș, Marius Turcu, Al. Hoțopan, Gheorghe Martin.

În preajma pregătirilor pentru revenirea redacției

ziarului la Giula, la mijlocul anului 1971, întreaga redacție budapeștană este eliberată din funcție. Pe Livia Santău o aflăm ca lector la catedra pentru naționalități din cadrul Institutului Pedagogic Național, destin care îi și schimbă preocupările ziaristice. Presa continuă să-i publice materiale de informare, de perfecționare de limba română, aducînd ultimele noutăți în domeniul învățămîntului (*Programa școlară - ghid al muncii dialectice*, în nr. 6/15 martie 1972). Scrie cronici de carte de uz, despre un nou dicționar de sinonime (*O lucrare valoroasă - un instrument de lucru*, în nr. 119/1 octombrie 1972). Ultimul articol, înainte de dispariția ei tragică mult prea devreme, este o cronică la un manual pentru educatoare (*Manual pentru educatoarele grădinițelor de naționalitate*, în nr. 3/1 februarie 1974). Era momentul cînd suplimentul *Vocea tineretului* pornea din nou la drum în anul I de apariție, și spiritul ei de organizare, puterea de muncă și pasiunea ziaristicii ar fi putut da un nou suflu în formarea tinerilor jurnaliști. Din păcate, tocmai paginile pe care le-a susținut și tinerii pe care i-a încurajat să scrie aici au așternut prea devreme un nedrept văl al uitării. Sînt texte de ale Lievei Santău ce pot oferi modele de disciplină a muncii de redacție.

Cornel Munteanu

Din fișele următoare:
Tiberiu Herdean (11), Gheorghe Petrușan (12) și alții

Lipsa ambiției, a sîrguinței și rezultatele fotbaliștilor

Nu mai de cîteva săptămîni s-a terminat sezonul de primăvară al campionatelor de fotbal la care au participat și echipele din localitățile noastre. Cu prilejul acesta le-am pus cîte 7 întrebări antrenorilor, pentru a primi o imagine despre echipa numită.

Unele echipe au încheiat sezonul cu rezultate bune, altele - din diferite motive - au „îngenunchiat”, adică au fost eliminate, pierzîndu-și poziția. Majoritatea jucătorilor au adus, meci după meci, rezultatele așteptate, dar alții au jucat cu indolență, parcă neinteresați, ca echipa lor să învingă. Nici o echipă nu s-a calificat într-o divizie mai înaltă, deși au fost aproape de posibilitate, iar două echipe continuă jocul într-o divizie inferioară.

1. Pe ce loc s-a calificat echipa?
2. Sînteți mulțumiți cu clasamentul?
3. Care a fost momentul decisiv din campionat?
4. Cu care jucători sînteți mulțumiți?
5. Cine părăsește echipa?
6. Cu cine întăriți din toamnă echipa?
7. Ce planuri aveți pentru vară și pentru sezonul următor?

Kiss Tibor (Aletea, campionat județean, Bichiș, divizia I.)

1. Echipa a terminat pe ultimul loc și în consecință am ajuns în divizia a II-a.

2. Deloc nu s'mulțumit. Această echipă constă din oameni, dar nu din fotbaliști. Le lipsește elanul, pasiunea de fotbal, dragostea de a juca fotbal.

3. Au fost doar meciuri pe care le-am început bine, dar pînă la urmă le-am pierdut...

4. Bálint György și Kapocsán Attila au luptat, la ei am văzut putere și voință. Lázár Antal și Gyulai Ferenc sînt talentați. Cîteodată a jucat bine și Norbert Teresan.

5. Nu se știe încă.

6. Nici asta nu se știe încă, dar am vrea să-i readucem pe toți jucătorii plecați de la noi.

7. Nu avem decît speranțe. Înainte de toate ar trebuie să se reînnoiască conducerea.

Szilágyi János (Bătania, campionat național, divizia III.)

1. Am terminat pe locul penultim, deci ne-am degradat.

2. Sînt mulțumit, dar ar fi bine dacă mai mulți jucători ar participa la antrenamente.

3. S-a schimbat mentalitatea băieților.

4. Cu Turbucz Csaba, Raczkó Attila, Ioan Pîlan, Tiberiu Șimon și Putnoki Attila sînt mulțumit.

5. Nu ne părăsește nimeni.

6. Vine Zsóri Attila, Kovács Krisztián și portarul Szabó László.

7. Cu clasamentul 1-5 am fi mulțumiți.

Dávid Imre (Giula, campionat național, divizia I.)

1. Am terminat pe locul 6 în divizia II. Meciurile de calificare în NB I. B nu au reușit, fiindcă băieții au obosit pînă la urmă.

2. Sînt foarte mulțumit pentru că am pomit tare „din spa-te”.

3. După meciul cu Kunszentmárton am cîștigat 9 meciuri.

4. Cu toată echipa sînt mulțumit.

5. Ioan Ardelean pleacă în Austria, la Laipersdorf.

6. Încă nu se știe, dar am vrea să readucem cîteva giulani.

7. Depinde de jucătorii care se întorc, dar am vrea să ne calificăm în NB I. B.

Ștefan Roman (Jaca, campionat județean, Bihor, divizia I.)

1. Am terminat pe locul 10, dar numai cu 4 puncte mai puțin decît locul 5. Meciul cu Polgár trebuie jucat din nou. Dacă atunci cîștigăm, ne calificăm pe locul 5.

2. Dacă luăm în considerare că numai din toamnă ne-am calificat în divizia I., atunci acesta este un rezultat mulțumitor.

3. La începutul sezonului de primăvară a fost o perioadă cînd nu am cîștigat nici un meci. La al doilea joc (după meciul cu Leta), băieții și-au dat seama ce importantă e victoria. De atunci am cîștigat toate 5 meciuri.

4. Gulyás József, Bácsi Zoltán, Berecz Zsolt și Papp Bertalan au jucat bine în tot sezonul.

5. Se pare că doi jucători pleacă.

6. Avem nevoie de un portar și de încă un jucător.

7. Ne-am mulțumit cu locul 8-10. Ne străduim să alcătuim o echipă bună, numai cu băieți din comună (din cauze financiare).

Árva Bertalan (Leta Mare, campionat județean, Bihor, divizia I.)

1. Am terminat pe locul 4.

2. Sînt mulțumit cu jucătorii, tot timpul au fost atenți și au jucat bine.

3. În luna mai, jucătorii s-au speriat puțin, dar apoi au cîștigat în continuare cele 5 meciuri.

4. Toată echipa și-a făcut datoria, obținînd rezultatul acesta.

5. Cei doi jucători din România: Csúri Sándor și Keresztúri Lajos.

6. Aducem 3 jucători din echipa de tineret.

7. Cu locul 1-5 am fi mulțumiți.

Szincsák Demeter (Leucus-haz, campionat județean, Bichiș, divizia III.)

1. Echipa a obținut locul doi, iar tinerii au cîștigat campionatul.

2. Față de anul trecut am obținut rezultate mai bune, mai ales că scopul a fost să ne calificăm pe locul 4-5.

3. După bătaia primită acasă de la Chitighăzeni, echipa a continuat să joace tot mai bine.

4. Cu toată echipa sînt mulțumit, golgheterii au fost Barát Imre, Papp Csaba și Szincsák Demeter.

5. Nemcssov Róbert a plecat încă în iarnă.

6. Am avea mare nevoie de un portar bun. Cred că vom mai aduce cîteva jucători din comunele învecinate.

7. Așteptăm rezultate asemănătoare și sperăm că vom putea întreține ambele echipe.

Gheorghe Pătea (Micherechi I. campionat județean, Bichiș, divizia I.)

1. Am terminat pe locul 6.

2. Numai în 90% sînt mulțumit cu băieții, pentru că au fost meciuri pe care nu le-au „adus”.

3. De cînd am început sezonul de primăvară, echipa a jucat mai bine, dar s-a și întărit cu cîteva jucători noi.

4. Nu vreau să numesc pe nimeni, fiindcă toată echipa a contribuit la acest rezultat bun.

5-6. Încă nu se știe precis, dar 2-3 jucători pleacă și în locul lor trebuie să aducem alții.

7. În vară plecăm la Sovata, în cantonament. Am dori să ne calificăm în viitor pe locul 1-10, cu un joc bun, distractiv și pentru suporterii noștri.

Bama Sándor (Pocci, campionat județean, Bihor, divizia III.)

1. După un sezon bun am terminat pe locul 2.

2. În multe cazuri am cîștigat meciuri și cu jucătorii de rezervă.

3. După vacanța de iarnă, băieții au jucat mai bine, dar am avut mulți răniți.

4. Cu munca lui Filmon Ernő și Szántó Ernő sînt cel mai mulțumit.

5. Se poate că Szilágyi Ferenc ne părăsește.

6. Nu se știe încă nimic precis.

7. Vor fi mari schimbări în echipă, probabil din toamnă nici eu nu mai antrenez echipa.

Lipsa banilor și ajutorul prea redus acordat sportului din partea multor primării ar fi bine dacă s-ar modifica în mod pozitiv. Ar fi bine dacă Ministerul de Tineret și Sport (ISM) ar împărți îndatoririle și ar preciza fondurile obligatorii pe care primăriile ar trebui să le acorde cluburilor sportive.

MIC

Victorie dublă la McLaren-Mercedes

David Coulthard și Mika Häkkinen au cîștigat umăr lîngă umăr competiția din Magny-Cours, Franța. M. Schumacher a prins foarte bine startul și a condus roiul piloților de frunte. Imediat după el a urmat coechipierul său Barrichello, care l-a depășit pe Coulthard în mod senzațional.

Concursul nu ar fi fost ațut de palpitant dacă nu ar fi intervenit micile accidente și problemele tehnice ale mașinilor. Și-rul piloților s-a rărit, mai mulți piloți nu au mai putut să continue competiția. Șirul l-a început Zonta în runda 16, urmat de Herbert (20), Werstappen (22), Mazzacane (31), Wurz (33), De la Rosa (45).

Și pe M. Schumacher l-a lăsat baltă ferrariul, pilotul de pe locul 1 trebuind să abandoneze terenul în runda 59. De la

momentul acesta, Coulthard și Häkkinen numai s-au „plimbat” pînă la start.

Iată lista de punctaj de la Magny-Cours:

1. David Coulthard (M. Br., McLaren-Mercedes) 1:38:05,538 cu viteza. 2. Häkkinen (Finl., McLaren-Mercedes) medie de 187,100 km/h. 3. Barrichello (It., Ferrari). 4. Villeneuve (Can., BAR-Honda). 5. R. Schumacher (Germ., Williams-BMW). 6. Trulli (It., Jordan-Mugen-Honda).

Piloții: 1. M. Schumacher 56 p., 2. Coulthard 44 p., 3. Häkkinen 38 p., 4. Barrichello 32 p., 5. Fisichella 18 p., 6. R. Schumacher 14 p.

Constructorii: 1. Ferrari 88 p., 2. McLaren 82 p., 3. Benetton 18 p., 4. Williams 17 p., 5. Jordan 11 p., 6. BAR 9 p.

MIC

EURO
2000

„Marele circ” și-a închis porțile

Un Campionat European care a dovedit superioritatea fotbalului latin

S-a terminat! Și ultimii gladiatori ai fotbalului de pe bătrînul continent și-au luat bagajele și s-au întors acasă. Unii mulțumiți, alții dezamăgiți. Dar total nemulțumiți pot fi numai acei care au rămas în afara acestui circ imens, care manipulează miliarde de suporter și tot miliarde de dolari. Titlul și Cupa Europeană s-a mutat la Paris, unde în vitrina Federației Franceze de Fotbal stă alături de Trofeul Mondial. Dealtfel este un fapt inedit, că deținătorul titlului mondial să cîștige și la Europene. Dar în

fapte inedite nu a fost sîrac acest turneu. S-a mai întîmplat vreodată ca un campionat european să fie organizat de două țări, ca o echipă-gazdă să rateze cinci din șase penalty-uri, ca o formație să egaleze scorul de la 0-3 în inferioritate numerică, ca fotbalul european să atragă sute de milioane de spectatori la micile ecrane și în afara continentului nostru? Exemplu s-ar mai putea înșira, dar este de prisos de a dovedi superioritatea competiției EURO 2000 față de competițiile finale precedente. Cu toții putem fi de acord că spectaculozitatea „europe-

nelor” a depășit toate așteptările. A învins și la propriu, și la figurat, fotbalul ofensiv, împerecheat cu tehnicitate și viteză. Fapt îmbucurător este că în această competiție accelerată ține pasul și naționala României. Însă putem constata că fotbalul unguresc a ajuns cît se poate de departe de ceea ce se numește fotbal european.

Marele show fotbalistic s-a terminat, așteptăm preliminarile Campionatului Mondial, ediția 2002. În grupa care ne interesează mai mult se află: România, Ungaria și Italia.

Vă dați seama?!

Ștefan Crăsta

8. FORMULA 1 la Hungaroring

A. Monte-Carlo

1. Cine a cîștigat aici cele mai multe competiții? 1 p.
2. Cîte concursuri de F1 s-au organizat la Monte-Carlo? 1 - 47 X - 52 2 - 54 1 p.
3. Cine a cîștigat competiția din anul trecut? 1 p.

B. pronostic Spielberg

Cine vor ocupa primele 6 locuri la 16 iulie 2000 la competiția din Spielberg, Austria?

(Dacă se potrivește numele și calificarea, atunci cîte două puncte, dacă numai numele, atunci un punct.) În total 12 puncte.

Termenul de înaintare: 14 iulie 2000.

Adresa: Foaia românească, 5700 Giula, str. Gh. Doja nr. 8.

Nu uitați să precizați pe plic: 8. - Formula 1.

ROMÂNIA

Luni, 10 iulie

11.00 Surprize, surprize... 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Tenis 14.00 Pro Patria 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Agenția de plasare 17.30 Serial. Ultimele știri 18.00 Știri 18.05 Corect! 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 19.55 Iartă-mă! 20.45 Cu ochii'n patru 21.35 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.50 Serial. Cazuri ciudate 22.40 Jurnalul de noapte 22.55 Marele Jazz.

Marti, 11 iulie

6.00 Matinal național 10.55 TVR Cluj-Napoca 11.10 Serial. Cazuri ciudate (R) 12.00 Drumul spre Europa 12.10 Serial. Justiție militară 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan. Lumea PC-ului 13.30 Repere sacre 14.00 Oameni ca noi 14.30 Conviuții 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Seniorii cetății 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Medicina pentru toți 17.30 Serial. Blossom 18.00 Știri 18.05 Corect! 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 19.55 Serial. Felicity 20.45 Economia 21.35 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.50 Amprente 22.05 Teledinamoteca. 22.40 Jurnalul de noapte.

Miercuri, 12 iulie

6.00 Matinal național 10.25 TVR Cluj-Napoca 11.10 Serial. Felicity (R) 12.00 Secolul XX văzut de David Frost. Documentar 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.15 Ciber-Fan 13.30 Teledinamoteca. (R) 15.20 Magazin folcloric 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Impas în doi 17.30 Serial. Blossom 18.00 Știri 18.05 Corect! 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 19.55 Serial. Felicity 20.45 Recurs la morală 21.30 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.45 Film. Contele de Monte Cristo 22.40 Jurnalul de noapte.

Joi, 13 iulie

6.00 Matinal național 10.20 TVR Timișoara 11.20 Serial. Felicity (R) 12.10 Tezaur folcloric (R) 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Destinul unei Națiuni 14.00 Conviuții 15.00 Evrika 15.30 Li-brăria pe roți 16.00 Lumea și noi 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Casa mea 17.30 Serial. Blossom 18.00 Știri 18.05 Corect! 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 19.55 Serial. Aristocrații 20.45 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Dulcea povară a celebrității 21.35 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.50 Reflecții rutiere 22.00 Documentar 22.40 Jurnalul de noapte 23.20 Rock la miezul nopții.

Vineri, 14 iulie

6.00 Matinal Național 11.10 Serial. Aristocrații (R) 12.00 Drumul spre Europa 12.10 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Dulcea povară a celebrității (R) 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.15 Ciber-Fan 14.00 Pentru dv. Doamnă! 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Top Voiaj 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Pentru Dv. Doamnă! 18.00 Știri 18.05 Corect 18.15 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.45 Sport 19.55 Ploaia de stele 21.25 Jurnalul Academiei Cațavencu 21.40 Serial. Fărmece 22.25 Film. Mister în Caraibe 22.40 Jurnalul de noapte.

Sâmbătă, 15 iulie

6.00 Ploaia de stele 7.30 Desene animate 9.10 Emisiune pentru copii 10.20 Film. Cursa către succes 12.00 Arca...Marinei 15.00 Atletism. 16.30 Auto Club 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Atletism 18.30 Serial. Carol și compania 19.00 Jurnal 19.25 Sport 19.30 Surprize, surprize... 21.30 Serial. Niciodată nu e prea târziu! 22.20 Jurnal 22.25 Săptămîna sportivă 22.45 Film. Pînda.

Duminică, 16 iulie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Universul credinței 8.00 Desene animate. Donald rățoiul la 50 de ani 8.25 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 10.00 Viața satului 11.30 Tezaur folcloric 12.20 De luni pînă duminică 13.00 Național TV Bingo Liberty 16.00 Spectacolul lumii 16.30 Trupa de șoc 17.20 Atletism 19.00 Jurnal 19.25 Duminică sportivă 19.40 Film. Sister Act 21.20 Callatis 2000.

TVR

Luni 10 iulie

11.00 Tip-Top. Mini-Top! (R) 11.45 Un popas pe săptămîină (R) 12.00 Desene animate 12.30 Medalion de interpret 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Grădina lui Cupidon 15.10 Afaceri la cheie (R) 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Iarba verde de acasă 18.35 Foame de iubire 19.45 Concert Extraordinar 20.15 E dreptul tău! 20.45 Sport plus 21.25 Lumea vitezei 22.05 Știri 22.10 Bucuriile muzicii 23.00 TVM Mesager.

Marti 11 iulie

6.00 Serial. Domnișoara Andrea (R) 7.40 Top TVR2 (R) 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Atlas (R) 12.00 Desene animate 12.30 Documentar 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Ferma 14.55 Start Rec 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Iarba verde de acasă 18.40 Credo 19.45 Spațiu francofon 20.15 Puls 2000 21.00 Călătorind prin țară 21.15 Serial. Poliție judiciară 22.05 Știri 22.10 Documentar 23.05 TVM Mesager.

Miercuri 12 iulie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial. Femeia misterioasă 7.40 Serial (R). Poliție judiciară 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Arca lui Noe (R) 12.00 Desene animate 12.30 Virtuozii ai instrumentelor (R) 12.45 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Puls 2000 (R) 14.40 Veni, Video, Vici 14.55 E dreptul tău (R) 15.25 Nouă meseri man 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Iarba verde de acasă 18.40 Film. Un studio, în căutarea unei vedete 20.15 Mit și Istorie 21.00 Călătorind prin țară 21.15 Serial. Poliție judiciară 22.05 Știri 22.10 Documentar.

Joi 13 iulie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial. Femeia misterioasă 7.40 Serial (R). Poliție judiciară 8.30 Trupa DP 2. 11.30 Arta apărării (R) 12.00 Desene animate 12.30 Spațiu Francofon 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Mit și istorie (R) 14.40 Veni, Video, Vici (R) 14.55 Orizont spiritual 15.25 Antologia jocului popular 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Iarba verde de acasă 18.35 Cinematograful de artă. În voia sorții la New York 20.15 Turnul de control 21.00 Călătorind prin țară 21.15 Serial. Poliție judiciară 22.00 Știri 22.10 Enigmatica Terra 22.40 Armonii clasice 22.55 TVM Mesager.

Vineri 14 iulie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial. Femeia misterioasă 7.40 Serial (R). Poliție judiciară 8.30 Trupa DP 2. 11.30 D'ali lu' Mitică (R) 12.00 Desene animate 12.30 Tradiții 13.00 Toți împreună 13.45 Știri 13.50 Turnul de control (R) 14.40 Veni, Video, Vici (R) 14.55 Oșia Lumii 15.25 Virtuozii ai instrumentelor populare 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR 18.00 Știri bancare și bursiere 18.05 Televiziunea dragostea mea! 19.00 Grădina lui Cupidon 20.15 Afaceri la cheie 20.45 Călătorind prin țară 21.00 Știri 21.10 Film. Mararia 23.05 Armonii clasice 23.50 TVM Mesager.

Sâmbătă 15 iulie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Femeia misterioasă 8.30 Oșia Lumii 9.00 Lumea de mine 10.35 Care pe care 12.15 Serial de călătorii 13.15 Serial. Îngerii buclucași 13.45 Știri 13.50 Atlas 14.20 Top TVR2 15.15 D'ale lu' Mitică 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR 17.45 Serial. Lumini și umbre 19.00 Un secol de cinema 19.45 Video-clipuri 20.00 Film. Rodele iubirii 20.50 Serial Star Trek 21.40 Adevărate povești hollywoodiene. Macaulay Culkin 22.10 Știri 22.15 Integrale 23.05 TVM Mesager.

Duminică 15 iulie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Femeia misterioasă 8.30 tOrizont spiritual 9.00 Ferma 10.00 Un popas pe săptămîină 10.15 Tip-Top, Mini-Tip! 11.00 Arca lui Noe 11.30 Start Rec. Magazin științific 12.15 Arta apărării 12.50 Desene animate 13.15 Serial. Îngerii buclucași 13.45 Știri 13.55 Documentar 14.00 Video-Clipuri 14.10 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Memoria teatrului 15.10 Medalion de interpret 15.45 Serial. Domnișoara Andrea 16.35 Serial. Femeia misterioasă 17.30 Telegiurnal TVR 17.40 Documentar 18.05 Film. Puterea dansului 20.00 Film. Rodele iubirii 20.50 Serial. Bavis și Butthead 21.15 Știri 21.20 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Bărbii din Sevilla 22.50 TVR Mesager.

ProTV Internațional este transmis pe satelitul HOT BIRD 3, situat la 13 grade Est, putînd fi recepționat cu orice receptor digital local situat pe frecvența 12202,75 MHz. În România, acest program este transmis NECODAT între orele 00.00 – 10.00 (ora României).

Luni 10 iulie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Reforma la români 0.50 Urmărire generală 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Fotbal Divizia A – Rezumat 3.00 Știrile ProTV – Știrile despre viață pur și simplu 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Marti 11 iulie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Profesiunea mea, Cultura 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Apropro.ro 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Miercuri 12 iulie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Profetii despre trecut 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Doctorul casei 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Joi 13 iulie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Acasă cu Ruxandra Săraru 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Profashion 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Vineri 14 iulie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Reforma la români 0.50 Urmărire generală 1.15 Acasă la bunica 1.30 Acasă la români 2.30 la-mă acasă 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Sîmbătă 15 iulie

21.00 Știrile ProTV 21.30 Fotbal: Divizia A: UFC Rapid-FCU Craiova 23.00 Acasă la români 0.30 Retrospectiva Chestiunea Zilei 1.00 Profashion 1.30 la-mă Acasă 2.00 Acasă cu Ruxandra Săraru 3.00 Echipa mobila 3.30 Steaua ta norocoasă 5.30 Retrospectiva P@oezia 6.00 Profesiunea mea, Cultura.

Duminică 16 iulie

21.00 Știrile ProTV 21.30 Concert extraordinar al Colegiului Pro 22.30 Procesul Etapei 24.00 Echipa mobila 0.30 Vacanta Mare 1.30 Acasă la români 2.30 Doctorul casei 3.00 Superabracadabra 4.30 Apropro.ro 5.00 Echipa mobila 5.30 Promotor 6.00 Profetii despre trecut.

„Pe undele Europei”

magazin euroregional realizat de Radio Seghedin și Radio Timișoara 15 iulie 2000

Din cuprins:

În luna aprilie, renumitul muzician de jazz Harry Tavitian a concertat în Ungaria, la Budapesta și la Seghedin. Artistul român de origine armeană a dat un interviu și pentru emisiunea „Pe undele Europei”, în care vorbește despre înclinația sa spre această muzică, despre stilul din Balcani, despre folclor și multe altele. Din portretul muzical al lui Petru Cîmpian vom cunoaște nu numai Artistul, dar și Omul.

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

10 IULIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00 Montaj de muzică populară – redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

11 IULIE, MARTI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 10.50 Buletin informativ, date meteo 10.45 Engleza pe înțelesul tuturor – curs de limbă engleză 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

12 IULIE, MIERCURI (redactor: Rita Ruja)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avangarda „Ecranul Nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

13 IULIE, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămîinii de Edda Illyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

14 IULIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.50 Revista presei „Foaia românească” 11.55 Avangarda „Ecranul nostru” 11.00 Magazinul vîrșnicilor 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Actualități la românii din Banatul Sîrbesc – relatează Cornel Mata din Vîrșeț 11.50 Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

15 IULIE, SÎMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45 Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00 „Pe undele Europei” – magazin euroregional 15.58 Încheiere.

16 IULIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30 Retrospectiva săptămîinii (spiculi din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămîinii) 15.30 Emisiune religioasă ortodoxă 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale. Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

12 iulie 2000 (m1 ora 13.25)

Reluare: 15 iulie 2000 (m2 ora 10.45)

Programul prevăzut al emisiunii românești: Ecranul nostru din săptămîina viitoare va oferi telespectatorilor cele mai noi știri și informații utile, legate de viața comunității românești din Ungaria. Cei care se vor așeza în fața micilor ecrane vor fi introduși în atmosfera a două tabere de tineret, organizate pentru elevi români de pe meleagurile noastre. Realizatorii magazinului în limba română oferă în atenția dvs. și o relatare despre vizita președintelui Oficiului pentru Minorități Donceev Tošo întreprinsă la instituțiile românești din Giula.

Realizator: Aurel Becan

Timișoara, inima Banatului

Orașul florilor, Paradisul parcurilor, Mica Viena – iată doar câteva sintagme-simbol care, timp de mai mulți ani, au dus faima orașului de pe malul râului Bega. Timișoara este reședința județului Timiș și capitala Banatului.

Istorie vie în Mica Viena

Pentru orice turist care poposește aici, primul contact cu orașul îl înseamnă

pătă strălucirea, devenind cu adevărat „Mica Viena” prin transformarea Begăi în canal navigabil, legat prin Tisa cu Dunărea, prin ridicarea unor superbe clădiri. Orașul a fost vizitat în câteva rânduri și de Iosif al II-lea de Habsburg. La 1 ianuarie 1718, la Timișoara se construiește cea mai veche fabrică de bere din România, care funcționează și azi și are un punct de atracție deosebit – restaurantul său în stil medieval.

primul oraș de pe continent iluminat public cu energie electrică; ultimul popas pe pământ românesc îl face Al.

Să ascuți muzică populară, jazz, hip-hop, blues, ethno – și am mai putea înșira.

Cea de-a cincea ediție a Sărbătorii Saltimbancilor s-a desfășurat la sfârșitul săptămânii trecute, între 30 iunie – 2 iulie. Au fost așteptați aici peste o mie de artiști din 11 țări, reprezentanți ai tuturor genurilor de artă, de la teatru și muzică clasică, până la pictură și expoziții florale. Regina sărbătorii a fost renumita actriță Maia Morgenstern. Timișorenii speră că, în curând, Sărbătoarea Saltimbancilor va deveni unul din motivele principale pentru care turiștii vor ține să vină în fiecare vară la Timișoara.

bile care se vorbesc în această zonă vestică a României. Pe prima bancă două buni cu mîndreala cu copiii și cu nepoții lor, unul mai deștept și mai cu succes decât celălalt – în românește. Cu cîțiva metri mai încolo, două femei și un bărbat făceau analiza rezultatelor de la alegeri – în ungurește. Cinci copii se jucau în iarbă, printre copaci. Unul a căzut și a zis: „Vai, ce m-am lovit la picior!” Răspunsul: „Jai Istenem, de ce nu ești mai atent!?” Cum am ajuns la marginea parcului, am auzit și doi bărbați care vorbeau (nu știu despre ce, fiindcă nu i-am înțeles) – sîrbește. Se poate că eu am fost singura care nu am înțeles toate limbile auzite în acest parc din centrul Timișoarei. Și nici nu am amintit limba slovacă și germană, care la fel se vorbește în orașul de pe Bega. Sînt convinsă că această bogăție culturală le-a dat putere timișorenilor să fie primii și în 1989 ... Și astăzi, în multe privințe, acest oraș este primul.

Eva Iova

întîlnirea cu tipul de burg central-european, cu palate în stil baroc și piețe largi, cu străzi concentrice spre o inimă a urbei – Piața Victoriei, străjuită de monumentalele edificii ale Catedralei Mitropolitane și ale Operei Române. Intrînd apoi în „tunelul timpului”, călătorul se familiarizează cu istoria deloc liniară a orașului, menționat documentar la 1172, cotopt de Gînghis Han la 1241, reședință a Regelui Carol Robert de Anjou între 1315-1323, popas pe traseul armatelor creștine care se îndreptau spre Nicopolis în 1396. Apoi, în cetate, lăncu de Hunedoara, comite de Timiș, ridică Castelul de azi al Huniazilor, aici petrecîndu-se numeroase episoade ale istoriei medievale cu rezonanțe europene. După ce în octombrie 1716, prințul austriac Eugeniu de Savoya înfrînge și alungă stăpînirea otomană. Timișoara își reca-

Primii în Europa

Timișoara deține și priorități europene: prima bibliotecă de împrumut din fostul Imperiu Habsburgic; Bolyai János anunță de aici, într-o scrisoare, punerea bazelor geometriei neeuclidiene (geometrie potrivit căreia printr-un punct exterior unei drepte se poate duce o singură paralelă la acea dreaptă); primul concert în afara Vienei al lui Johann Strauss - fiul; în noiembrie 1884 este

I. Cuza la Timișoara, înainte de exilul său etern; 1869 – tramvaiul cu cai; 1894 – prima fîntînă cu ape minerale chiar în centrul orașului, existentă și azi în Piața Unirii etc.

Sărbătoarea Saltimbancilor

Cuvîntul 'saltimbanc' înseamnă actor de circ, cu mimică exagerată, care execută exerciții acrobatice simple. În ultimii ani însă acest cuvînt, pentru bănațeni, înseamnă o sărbătoare uriașă din centrul Timișoarei, unde tot felul de artiști distrează publicul cu scenete vesele, cu cîntece și dans, cu pantomimă. Timișorenii zic că la Sărbătoarea Saltimbancilor important e să participi. Oferta este atît de largă și colorată, cît fantezia omului. Poți să-ți ghicești din palmă, să joci volei sau skateboard, să mîncîci mititei sau gulaș, sau sarmele, sau papanăși.

Cel mai mic clown

Multilingvism, multiculturalitate = toleranță

Îmi place să mă plimb prin Timișoara, mai ales prin parcurile ei. Traversînd duminica trecută parcul care se întinde în spatele magazinului Bega, un parc ușiaș, îngrijit, am auzit aproape toate lim-

Foto: Agenda